

ÖSSZEKÖTŐ

A POTE Egészségügyi Főiskola Információs Lapja

1995. április

IV./1.

Pécsi köszöntő

A POTE Egészségügyi Főiskolájának Pécsi Tagozata tisztelettel köszönti az Olvasót s szíves figyelmébe és jóindulatába ajánlja az Összekötő következő oldalain megjelenő írásokat, melyekben hírt adunk magunkról.

Egészségügyi Főiskolánk Kaposvári, Szombathelyi és Zalaegerszegi Tagozataihoz hasonlóan, a Pécsi Tagozat is az ötödik tanév második félévében jár. Azt is mondhatnánk tehát, hogy közösen üljük körül azt a születésnapot, melyen 5 gyertya ég, hisz közös volt a születésnapunk is. Hasonlóan közösek azok a célok is, melyek szerint az egészségügyi felsőoktatás rendszerében olyan hallgatók képzése a feladatunk, akik alkalmassá válnak szakterületükön századunk vége és a XXI. század igényeinek megfelelő magas kompetencia-szintű munkavégzésre.

A Pécsi Tagozaton is, Társtagozatainkhoz hasonlóan 1989-ben indultak el a szervező munkák, hogy 1990-ben az első hallgatókat a Dietetikai Szak fogadni tudja. Nem panaszként, de a történeti hűség kedvéért el kell mondani, hogy Társtagozatainktól eltérően a Pécsi Tagozat indulásának tárgyi feltételei összehasonlíthatatlanul kedvezőtlenebbek voltak. 1992 szeptemberéig a POTE különböző intézményeiben, mostoha körülmények között, de működött az egyetlen szak. 1992 ősze jelentette azt a fordulópontot, amikor az Egyetem és a Főiskola vezetése a pécsi Önkormányzattól bérbe vehette jelenlegi épületünket a Rét u. 4. sz. alatt. /Jelen sorok írója ekkor kapta meg a Pécsi Tagozat igazgatásának feladatát, eddig mint a Dietetikai Szak tanára vett részt a Pécsi Tagozat életében. /Itt mai otthonunkban kezdődhetett meg Tagozatunk második szakának, a Diplomás Ápoló Szaknak a szervezése és munkájának elindítása. Így 1993 őszén az új tanévet már két szakon kezdhettük meg. Épületünkben tantermek, hallgatói laboratórium, ápolástani demonstrációs terem kialakítása, valamint demonstrációs eszközök beszerzése révén oktatásunk tárgyi feltételei folyamatosan javultak.

POTE EGÉSZSÉGÜGYI FŐISKOLA

A következő nagyobb lépés ebben az irányban az volt, amikor 1994 szeptemberében a dietetikus hallgatók az újonnan kialakított tankonyhában kezdhették meg ételkészítési technológiai gyakorlatukat. Hallgatóink számára folyamatosan igyekszünk tehát korszerűsíteni, bővíteni meglévő kapacitásunkat. E törekvésünk során sokszor futunk zátonyra, nehézségeink száma igen sok, sok a buktató. Hiába, ami a kezdeteknél elmaradt, azt ma már nehéz pótolni. Feladatunknak tekintjük azonban a lehetőségek folyamatos keresését, hisz a meglévő szakok igényeit és az indítandó szakok követelményeit csak így tudjuk kielégíteni.

A tárgyi feltételek néhány villanásnyi említése mellett úgy érzem, működésünk szubjektív feltételeiről is meg kell emlékeznünk. Oktatói karunkat mindkét szakon a fő és mellékállású főiskolai oktatók, részben a POTE különböző intézeteinek és klinikáinak vezető és beosztott oktatói képezik óraadó minőségben. E szellemi potenciált jól fejezi ki az a tény is, hogy főiskolánk által kiadott hallgatói jegyzetek szerzői ezideig a Pécsi Tagozaton oktatók közül kerültek ki. A két szak néhány speciális tárgyát nem POTE alkalmazott, hanem ún. "külsős" előadók oktatják. A Diplomás Ápoló Szak II. éves hallgatói klinikai gyakorlatainak vezetésére nagy tapasztalatú vezető és gyakorló nővéreket kértünk fel, akik felkészítő kurzusukat követően igen eredményes munkájukkal kapcsolódtak be oktató munkánkba.

A kezdetektől eltelt idő alatt befutott pályánkról, gondjainkról, tapasztalatainkról, eredményeinkről a következő oldalakon számos híradás szól. Mindegyik írás egy-egy mozaik, melyek szerzői közt egyaránt található kezdő, végzős és már végzett hallgató, illetve oktató. Rémélhetőleg e mozaikokból kedvező kép alakul majd ki rólunk az olvasóban.

Dr. Komáromy László
főiskolai tanár, tagozatigazgató

Dietetikai Szak: kezdetektől napjainkig

Mivel a POTE I. sz. Belklinikáján - Mózsik professzor úr személyéhez kötődve - évtizedes hagyományuk volt a táplálkozási kutatásoknak, a betegélelmezés korszerűsítésének, így 1989-ben egyetemünk vezetése Mózsik professzor úrnak adott megbízást a Dietetikai Szak 3 éves oktatási tervének elkészítésére, majd 1990. szeptemberétől a Szak vezetésére. A kialakított tanterv számos területen eltér a 75 éve működő Budapesti Dietetikai Szak tantervétől, lényegesen különböző oktatási programot ölel fel, és az elméleti oktatást szorosan összekapcsolta a betegágy melletti gyakorlatokkal, valamint az élelmiszer-ipar különböző területeivel, nagy hangsúlyt fektetve az angol nyelvi, valamint a számítástechnika oktatására. A szak oktatógárdája részben az egyetem tapasztalt oktatóiból, részben nagy tapasztalatú diplomás dietetikusközből és élelmiszeripari szakemberekből szerveződött.

1990-től a 1992/93. tanév kezdéséig a képzés az egyetem különböző épületeiben, illetve a különböző intézetek oktatóterméiben folyt. A betegágy melletti gyakorlatoknak az I. sz. Belklinika ad helyet, ugyanitt alakítottuk ki számítógépes oktatóbázisunkat, valamint itt teremtetjük meg néhány olyan laboratóriumi vizsgálat lehetőségét, amely a dietetika oktatásában lényeges. A gyakorlati dietetika valamint az élelmiszeripari üzem-szervezési -vezetési programjaink tanítása a POTE élelmezési üzemében történik.

A nyári gyakorlatokat a hallgatók részben élelmiszer technológiai laboratóriumokban, másrészt különböző kórházak klinikák betegágyai mellett, valamint az élelmezési üzemekben tartjuk. Képzésüket jól kiegészítik a félévente egy-két alkalommal tett évközi szakmai gyakorlatok.

1993-ban bekapcsolódtunk a Tudományos Diákköri munkába. Hallgatóink már ebben az évben részt vettek és jó eredménnyel szerepeltek a POTE, majd az országos Főiskolai Tudományos Diákköri konferencián. 1994-ben egyetemünk külön szekciót szervezett főiskolánk tudományos diákkörös hallgatóinak, amelyen három hallgatónk szerepelt eredményesen, ők ebben az évben részt vesznek az országos Egészségügyi Főiskolai Tudományos Diákköri konferencián Budapesten.

1992-től a Szak, majd a Diplomás Ápolóképzéssel kiegészült Pécsi Tagozat önálló épületet kapott a Rét u. 4.-ben. Ettől kezdve elméleti oktatásunk teljes egészében és gyakorlati oktatásunk egy része is itt történik. 1994. őszén vehettük birtokunkba az elméleti épület mellett az önálló tankonyhánkat, ezzel oktatásunk jelentős része a Rét u. 4. alatti komplexumban folyik.

1993. júliusában kaptak diplomát elsőként végzett hallgatóink. A hároméves képzés első diplomásai 14-en voltak, számukra az ország több kórházában, az ÁNTSZ-ekben, gyermekintézményekben, szállodában nyílt lehetőség elhelyezkedésre.

A kínált állások száma többszöröse volt a Szakon végzettek számának. Két végzett hallgatónk a POTE-n folytatta, illetve kezdte meg tanulmányait, egy végzősünk a Dietetikai Szak oktatója.

III. évesek ételkészítési bemutatója

Az 1993/94-es tanévtől főhatósági állásfoglalás alapján az Egészségügyi Főiskolák képzési idejét 4 évre terjesztették ki. Ez lehetőséget adott tantervünk bővítésére, olyan tantárgyakkal (kolloidika, klinikai táplálkozástudomány, szervezés-vezetés-elmélet, mentál higiéné, élelmezés és táplálkozáspolitikák, táplálkozás epidemiológia, pénzügyi, bérügyi és munkaügyi ismeretek, szociálpolitika, társadalombiztosítási ismeretek, közgazdasági és élelmiszergazdasági ismeretek), amelyek az általunk nyújtott diplomát, a szak biztosította végzettséget, még szélesebb körben alkalmazhatóvá teszik.

Szakunk az elmúlt csaknem nyolc oktatási félév alatt jelentős gyarapodást mondhat magáénak: élelmiszer technológiai laboratóriumot szereltünk fel különböző műszerekkel, kisgépekkel; a tankonyhán 16 munkahelyet alakítottunk ki tűzhelyekkel, főzőedényekkel szervizekkel, háztartási kisgépekkel. Számítógépes oktatótermünkben hallgatóink 7 oktatógépen tanulhatják a számítógépes ismereteket a Quadro Byte Számítástechnikai Kft által Szakunknak ajándékozott (300.000 Ft értékű) Dietetikai program segítségével. Emellett 5 számítógép és nyomtatók állnak oktatóink rendelkezésére munkájuk megkönnyítésére.

Külföldi kapcsolataink közül a finn Jyväskylä-i Central Finland College of Home Economics and Teacher Education-el kötött szerződésünk a leggyümölcsözőbb, melynek eredményeként az elmúlt két évben finn hallgatók látogattak főiskolánkra. Szakunk hallgatói pedig ez év őszén készülnek tapasztalatcsere-re a testvér - intézménybe.

Oktatásunk színvonalát nemcsak a TDK konferenciákon elért eredményeink, hanem a magasszintű diplomamunkák, hallgatóink jó tanulmányi eredménye, a bukások alacsony száma jelenti, és azok a pozitív visszajelzések, amelyeket végzett diákjaink munkájáról kapunk.

Dr. Figler Mária
Pécsi Tagozat
Dietetikai Szak vezetője

Néhány gondolat a diplomás ápolóképzésről

26 éves gyakorló orvosi tapasztalatom során, naponta találkozom a betegek azon igényével, amit 1949-ben Marcel fogalmazott meg igen kitűnően:

"Az a személy áll rendelkezésemre, aki képes velem lenni teljes lényével, amikor szükségem van rá, míg az, aki nem áll a rendelkezésemre, csupán átmeneti kölcsönt akar adni nekem saját forrásaiból. Az első számára én jelenlét vagyok, a másik számára egy tárgy vagyok."

A betegek tárgyként való kezelése - tisztelet a kivételnek - mai valóság. Ezen helyzetben való változtatás igénye mind hangosabban nyer megfogalmazást a betegek, valamint hál' Istennek egyre többhelyütt, az ápoló- és orvostársadalom körében. Ezért is fogadtam örömmel dr. Buda József Főigazgató Úr felkérését, hogy vegyek részt egy újfajta ápolóképzésben, amelynek a megindításához - elsősorban tudományos szinten - igen nagy segítséget kaptunk az Amerikából, illetve Hollandiából érkezett szakemberektől.

Az 1993-ban megindult diplomás ápolóképzésünk célját úgy fogalmazhatnánk meg, hogy olyan gyakorló szakember váljék a főiskolát végzett hallgatóból, aki érdeklődő, képes információkat gyűjteni és felmérni az igényt, ellátási vagy ápolási tervet tud összeállítani, amelyet véghez tud vinni, figyelemmel tud kísérni és értékelni tud. Az újfajta gyakorlati szakembertől elvárható, hogy aktívan részt vegyen az ellátásban, ne csak felügyelje azt, s képes legyen mind az intézményi, mind nem intézményi környezetben dolgozni. Az újfajta szakember jellemzésére "a felkészült, tudatosan cselekvő" fogalmát alakítottuk ki, aki diploma szintjén képzett, transzferábilis szellemi és gyakorlati képességekkel rendelkezik, képes személyre szóló egészségügyi ellátást nyújtani, emellett meg tud birkózni a felmerülő új feladatok áradatával. Az újfajta gyakorló szakembernek önbizalmat és magabiztosságot kell kialakítania.

Az eltelt másfél évre visszatekintve, s kritikusan vizsgálva, írom le gondolataimat arról, vajon ha ez az első évfolyam kikerül a főiskoláról, sikerül-e elérni, a fent vázolt célokat.

1993-ban 250 jelentkezőből választhattuk ki azt az 51 főt, akikből jelenleg 44-en készülnek a másodévfolyam első félévének lezárására.

A diplomás ápoló hallgatókat 1-2 kivételtől eltekintve, egyetemi oktatók tanítják. Mind magam, mind oktatótársaim nevében állíthatom, hogy élmény oktatni a főiskolásokat, az órákon teljes létszámmal megjelennek, s rendkívül aktívan kapcsolódnak be az előadásba, hatékonyan jegyzetelnek, s a vizsgákon visszaadják a leadott anyagot. Az első évet annak ellenére, hogy legtöbb hallgatótól már távol álltak az alaptantárgyak - sikeresen végezték. A másodévben megjelenő klinikai tárgyak elsajátítása már lényegesen könnyebben ment, tekintettel a többéves, klinikán, kórházban eltöltött gyakorlatokra. A sokéves ápolói gyakorlattal rendelkezők számára is újdonsággal szolgált az újfajta ápolási dokumentáció, a lényegesen körültekintőbb betegészlelés.

Az egy-egy klinikai osztályon megjelenő 3-5 fős főiskolás csoport - pontos tematika szerint dolgát végezvén - nagy elismerést, s nyugodtan mondhatom, megbecsülést vívott ki magának az osztályos ápolók és orvosok körében.

Az ápolás, természetéből adódóan, egyrészt egyedülálló jelenlétet a világban, másrészt pedig a legegységesebb módját képviseli a másik emberrel való együttlétnek. Ezeknek az átélése a másik emberrel együtt, adják az ápolói gondoskodás szeretetét, örömet, gyakran bánatát, de mindig és mindenképpen a méltóságát és szépségét. Az ápolói munka méltóságát és szépségét érezték meg hallgatóink, s munkájuk mind tudatosabb végzésére készülnek fel a 3 kemény év alatt.

Dr. Schmelzer Matild
Pécsi Tagozat
Diplomás Ápoló Szak, szakvezető

Gondolatok az orvoslás és betegápolás történetének szemléleti kérdéseire

"Mélységes mély a múltnak kútja. Ne mondjuk inkább feneketlennek?"

- így hangzik Thomas Mann regényciklusának a "József és testvérei"-nek első két mondata. A hasonlat onnan adódik, hogy a regény három és félszáz év messzeségének mélységes kútjából meríti a történetet.

Az emberi tudás szerves részét képező orvosi tudás kútja még mélyebb. Valóban feneketlennek tűnik. Ismét Thomas Mann-t idézve "a múlt soha fel nem mérhető... kezdeti alapjai tökéletesen megmérhetetlennek bizonyulnak, s a mérőórnunk elől - bármily kalandos távolságokba gomolyítjuk alá zsinagét - mindig újra és tovább húzódnak vissza feneketlenségbe".

Az emberi tudás fejlődése olyan folyamat, amely a homályba vesző múltból ered és a beláthatatlan jövő felé tart. A múlt ismerete, a történelem, azonban képessé tehet a jövő formálására, a "jövőbe látásra" is. Gyakran hangoztatott vélemény, hogy a "történelem az analógiák sorozata". Ha a történelmi esemény nem is ismétlődik meg mozzanatról mozzanatra azonos módon, de sok támpontot adhat annak mérlegelésére, hogy bizonyos tények, körülmények kiváltó okaként mihez vezethetnek. A tapasztalatok alapján bizonyos határokon belül törvényszerűségek is megállapíthatók. A múlt a tegnapi tapasztalatainak halmaza, tanúsítja ezt a latinok és a franciák is: "Historia est magistra vitae!" (a történelem az élet tanítómestere) évezredek távolából hangzó latin bölcsesség. A másik "Gouverner c'est prévoir!" (kormányozni annyi, mint előre látni) a francia szellemességgel az érem másik oldaláról közelíti a témát, a tapasztalatokon nyugvó előre látás jelentőségét hangsúlyozza. A két igazság szorosan összefügg: a történelmi ismeretek és tanulságok kalauzal szolgálnak a jövő helyes formálásához.

Ez a hagyományos történelem szemlélet a második világháború után háttérbe szorult, szinte válságos helyzetbe került a keleti tömb országokban. A humán műveltség képviselőit sújtó hátrányos megkülönböztetés a történelem művelőinek sem biztosított megfelelő életteret. Az oktatásban az egyoldalúnak mondható technicista szemlélet és gyakorlat vált uralkodóvá.

Ezzel párhuzamosan a közvéleményben elterjedt az a felfogás, hogy a "bűnös nemzetnek" nem tanácsos a múltját felemlíteni. Sokkal érdekesebb a jövő, de még inkább a jelen. Ne a múltba tekintessünk, hanem előre nézzünk. Kit érdekel a történelmi múlt, ami elmúlt, már nem érdekes, illetve egyedül a társadalmi-gazdasági tényezők, különösen az osztályharc szerepét emelték ki, s ekközben nem vették figyelembe a betegségek, közülük

elsősorban a járványosan pusztító fertőző betegségek és azok ellen eredményesen küzdő orvoslás jelentőségét.

Pedig Goló Mann (Thomas Mann fia) "Éljünk történelem nélkül?" című nagyszerű előadásában szenvedélyesen hangsúlyozta, hogy a történelmet elvesztő ember emberségét is elveszíti. A figyelmeztetés akkor nem juthatott át a vasfüggöny szövetékein.

A korszellem változása folytán jó néhány éve újra a történelmi szemlélet fokozatos megerősödését tapasztalhatjuk. A történelmi tárgyú könyvek kiadása megélenkült. De nemcsak a kiadás élenkült meg, hanem az érdeklődés is felfokozódott, mutatja ezt, hogy a történelmi témákkal, visszaemlékezésekkel foglalkozó könyveket úgyszólván napok alatt elkapkodják. És mindez nem a kis példányszám, hanem a fokozódó érdeklődés következménye. A történelem iskolai tanítása is kezdi újból a jelentőségének megfelelő helyet elfoglalni. Sajnos azonban számos generáció nőtt fel megfelelő ismeretek nélkül.

Azt, hogy napjainkban a történelem szemlélet megerősödését, reneszánszát éli, bizonyítja annak egy új megjelenési formája, a műemlékvedelem előtérbe kerülése is. Aki részt vett hazai, vagy főleg nyugati turistautakon, lépten-nyomon tapasztalhatta, hogy a turistaforgalomban mindenhol hivatalosan legfontosabbnak nyilvánított látnivaló az ún. "Sightseeing", "Sehenswürdigkeit" a történelmi múltnak a műemlékek által bemutatható jelenléte. Az idegenvezetők külföldön, és itthon is a műemlékekben manifesztrálódó nemzeti történelmi múlt hagyományait, értékeit méltatják.

A Pécsi Orvostudományi Egyetemen a főiskolai képzésben, visszatekintve az alapítás óta elmúlt 5 évre, az egyes szakokon az orvoslás és a betegápolás története a jelentőségének megfelelően hivatkozik a tradíciókra, számba veszi az elmúlt évezredek hagyatékát.

Bar az orvosi tudás kezdettől fogva törekedett arra, hogy ezoterikus (zárt) legyen, mégis - minthogy jelentős része az egészségvédelemmel is foglalkozott - nyílt ismeretanyagként is jelentkezett és hatott. Minden időben voltak ennek a tudásnak olyan képviselői is, akik a maguk korában szabályok, intézmények alkotásával, létesítésével, azok ismertetésével a közösség egészségének megóvásáért is törekedtek.

Mindez kitűnik nemcsak az eléggé ismert görög és római orvostudomány, a középkori orvostudomány emlékeiből, hanem a sokkal régebbi és kevésbé ismert mezopotámiai, egyiptomi, hindu, kínai és zsidó történelem kulturális hagyatékából is, tanulságul szolgálva számunkra, ha nevel, ha jobbá tesz, ha növeli felelősségünket!

Az ősök kultusza és a hozzájuk kötődő elméleti és gyakorlati útmutatások hitelessége kölcsönösen erősítik egymást, és ez az összekapcsolódás időtlen szilárdságúnak tűnik. Biztosítja, hogy az orvoslás szakadatlanul folytatódjon az élet fenntartásának szolgálatában, az egészség és betegség sorsdöntő kérdéseinek megválaszolásában. Az orvostörténelem ma már szakszerűen művelt tudományág, amely az általános történetírás metodikájához igazodott. Az orvostörténelem, mint az emberrel foglalkozó tudományok összességének egy sajátos területe, felöleli az egészség-betegség állapotokról kialakított nézeteket, tudományos megállapításokat, leírja az e téren követett gyakorlatot. Vizsgálja a gyógyító és a beteg közötti viszony tartalmát és formáit. Tanulmányozza a betegségek, köztük a járványok múltját, az orvosi kutatások, a diagnosztika és terápia kibontakozását.

Az orvostörténelem iránti érdeklődés alapja a szakmai és az általános műveltség gyarapításának. Ahhoz, hogy a jelenben perspektivikusan gondolkozhassunk, kritikusan értékeljünk, arányt tartsunk, nélkülözhetetlen a múlt ismerete. E szemlélet nem hanyagolható el a napi munkában, sokat segíthet a rutinban való feloldódás ellen, a szakmai elidegenedés elkerülésében.

A megismertetés legnépszerűbb formája a megemlékezés egy-egy jelentős személyiség életrajzi és alkotói adatainak felsorolásával, méltatásával. Leteznek természetesen sajátos ünnepeink is, pl. Sennelweis nap, Florence Nightingale ünnepe, stb., amikor a névhez kötődő fogalom, a teljesítmény és etika felelevenítése, felmutatása, tudatosítása a cél. Jelentősége hivatásuk rangjára, szükségességére, stb. emlékeztetni.

Az orvostörténelem eszméi, etikai tartalmat hordoz, tárháza a benne foglalt ismeretek, tapasztalatok tömegének, amire tanulmányozás útján juthatunk.

Mind ezek alapján hivatásunk történelmének ismeretében elmerülve, ma már nyugodtan valhatjuk Garay János költőnk "Az Árpádok" című epikai művében foglalt soraival:

"Csak törpe nép felejtet ős nagyságot,
Csak elfajult kőr hős elődöket,
A lelkes eljár őssei sírjához,
S gyűjt régi fényénel új szövötnöket!"

Dr. Buda József
főiskolai tanár

Rational and Lifestyle Epidemiology (Továbbképzés Hollandiában)

A továbbképzést ugyan az Agrár-egyetem szervezte - helye a "Reehost" nevű továbbképzési központban a várostól távol volt - a résztvevők egytől-egyig orvosok voltak a világ minden tájáról. Az előadók nemzetisége sem volt homogén, angol, spanyol, holland, amerikai és német nemzetiségű előadók képviselték az epidemiológia egy-egy területét.

Az előadások 8,30-tól - 12,30-ig tartottak, a délutánt a szakirodalom megbeszélésével töltöttük, este pedig saját tanulmányokat terveztünk computer segítségével.

Az én csoportom - amelynek tagjai rajtam kívül egy holland, egy svéd, egy maláj, egy portugál és egy kanadai kollégából állt - feladata az osteoporosis-sal kapcsolatos évekre szóló epidemiológiai tanulmány megteremtése volt, annak minden személyi, eszköz és anyagi vonzatával együtt.

Tervünkkel nagy sikert arattunk. A résztvevők valóban a világ minden tájáról jöttek. Magyarországot egymagam képviseltem.

A továbbképzésen számos új információval lettem gazdagabb, írott anyagát hazahozhattuk, így bárki, akit érdekelne elolvashatja.

Az ott szerzett információk kutató munkámban is nagy segítséget jelentenek, de legnagyobb hasznát oktatói munkámban veszem.

Dr. Figler Mária
Pécsi Tagozat Dietetikai Szak vezetője

1994. május 30. és június 5. között Szakunk küldötteként vehettem részt a Wageningen-i Egyetem által szervezett táplálkozás és életmód-epidemiológiai angol nyelvű továbbképzésen.

A diétetika múltja és jelene

A táplálkozástudomány hazánkban is kivívta azt a rangot, hogy művelői megfelelően képzett, magasan kvalifikált szakemberek legyenek.

Ez a gondolat számomra annyira fontos és meghatározó volt, hogy munkámat az elmúlt évtizedekben erősen motiválta. Elkötelezettségem gyökereit még hallgató koromból datálódna, amikor előadóim tudásukkal, magukkal ragadó egyéniségükkel, az elénkötött perspektívákkal, olyan hatást gyakoroltak rám, hogy nemcsak megszerettem, hanem elkötelezett munkása lettem a táplálkozástudománynak és ezen belül a diétetikának.

A munka a táplálkozástudomány elismertetéséért igen kemény volt, és sok harcra járt. Az eredmény mára már kézzelfogható, mivel a táplálkozástudomány és ezen belül a diétetika hazánkban is tudományos rangra emelkedett.

Ez elsősorban a meghatározó egyéniséggel rendelkező Tarján Róbert professzor úrnak köszönhető. Ő volt a táplálkozással foglalkozó tudomány alapjainak hazai megteremtője, azáltal, hogy létrehozta az Országos Élelmezés és Táplálkozástudományi Intézetet (OÉTI). Az intézetet rövid idő alatt nemcsak a hazai, hanem a külföldi tudományos életbe is bekapcsolta. Az elért eredmények rádobhentették arra, hogy a táplálkozástudomány csak akkor művelhető, ha az egészséges és beteg emberek táplálkozásával együtt foglalkozik. Ekkor hívta meg intézetébe a diétetika magyar és európai szerte ismert "nagymeisterét", Soós Aladár professzort.

Ennek következménye volt, hogy az ötvenes évek második felében ismét elkezdhették az OÉTI-re építve a kvalifikált diétás szakemberek képzése. A diétetika tudomány rangra emelése igen sok és hosszú évekig tartó munkát igényelt. A munka kapcsán rá kellett jönni arra, hogy igazi előrelépés csak akkor lehetséges, ha fekvőbeteg háttér is a rendelkezésre áll. Sajnos ezt az OÉTI-ben, sőt az ODI-ban sem tudták megteremteni a mai napig.

Így a meghívás, hogy a táplálkozással foglalkozó szakemberképzés elindításában részt vegyek a POTE Egészségügyi Főiskolán, olyan kihívás volt, melyre csak igennel válaszolhattam!

A képzésben való munkám a táplálkozás alapjainak lerakásától a betegségek diétetikájának elsajátításán keresztül, a betegek megfelelő tanácsal való ellátásáig terjed.

Főiskolánk vezetése megadja szinte a maximális lehetőséget ahhoz, hogy az ételkészítési technológia elméletén kívül a gyakorlati tudást is elsajátíthassák a hallgatók.

A diétetika tudományának gyakorlati megvalósításához pedig adott a klinikai háttér, ahol Mózsik professzor úr segítségével, remélhetőleg nagyon sok és eredményes táplálkozástudományi kísérletet tudunk majd elvégezni. A hallgatók a klinikán elsajátíthatják a betegekkel való foglalkozás tudnivalóit, mivel tanácsadást is végeznek.

Munkám kapcsán szeretném a hallgatóknak átadni mindazt, amit szükségesnek gondolok az egészséges diétás táplálkozás eredményes műveléséhez. Ehhez nem elégséges a szakmai tudás. Ahhoz, hogy jó munkát végezzenek, fontosnak tartom, hogy szeressék a szakmájukat és érezzék azt, hogy embertársaikon segíteni kell. Fontos az, hogy a segíteni vágyás ne érdekből történjen, hanem igazi emberszeretettel fakadjon, mivel a tudásnak akkor van eredménye, ha azt szívvel-lélekkel műveljük munkánk során.

Szeretném elérni, hogy a hallgatók úgy az egészséges, mint a betegek táplálkozásának művelésével együtt foglalkozzanak. Fontosnak tartom munkájukban a felvilágosító tevékenységet, mivel az elmúlt évtizedek mulasztásai miatt nagyon sok a tennivaló ezen a területen. Az országban pedig táplálkozással foglalkozó szakembereket más felsőfokú intézményekben nem képeznek.

Ezek után talán arról, hogy mi az, ami eddig megvalósult?

Az első évben foglalkozunk az általános ételkészítési technológiák elméleti és gyakorlati megismerésével. Az elméleti oktatás keretében az ételkészítési eljárások következtében végbemenő kémiai, fizikai, biológiai folyamatokra hívjuk fel a figyelmet. Szeretném elérni, hogy tudjuk, mikor, milyen eljárások alkalmazásával lehet megőrizni az élelmianyagokban lévő tápanyagokat a legjobban.

Az eredmények a gyakorlatokon kézzelfoghatóak, mivel az első év végére minden hallgató megtanulja a különböző típusú ételek elkészítését. A gyakorlatokon minden hallgató más-más táplálékot készít, így az év végére olyan nagyszámú ételféleség elkészítését ismerik meg, hogy nem jelent gondot a változatos, színes és egészséges táplálkozást biztosító étlapok összeállítása.

A következő lépcsőfok a diétetika elméleti és az alkalmazható táplálékok elkészítésének gyakorlati elsajátítása. Az elméleti ismeretek alkalmassá teszik majd a hallgatókat arra, hogy a különböző betegségekben szenvedők részére összeállítsák a szükséges tápanyagigénynek megfelelő étrendet. A tudás átadásánál figyelembe kell venni a táplálkozástudomány legújabb eredményeit.

Természetesen a hallgatókat a múlt előírásaival is meg kell ismertetni. A diétetikában persze az lesz a legszebb, ha a saját kísérleteink eredményeit fogjuk megbeszélni!

A hallgatóknak az előző évi ismeretek alapján el kell sajátítani a gyógyulás érdekében alkalmazott ételkészítési technológiákat is. Ezt a gyakorlatban végzik, így megtanulják a fehérjementes sütőipari készítmények előállításától a rostús és energiadagdag táplálékok készítésének igazán széles skáláját.

A különféle tápanyagösszetételű táplálékokat a hallgatók a gyakorlatok végén elfogyasztják. A szaktudás elsajátítása után következik a betegekkel való kapcsolat felvétele. Az ambulancián a betegek táplálkozási anamnézisének felvétele, a fogyasztott napi táplálékbevitel meghatározása az első feladat. Ezt követi a betegségnek megfelelő diétás tanács, mely az étrend összeállításának megtanításával fejeződik be.

A tapasztalatok alapján a hallgatók az államvizsgáig megismerik a táplálkozástudományt és a munkájukhoz nélkülözhetetlen ismereteket sajátítják el.

Éz számomra nagy öröm, de elégedett nem vagyok, mivel olyan sokoldalúan képzett diétetikusokat szeretnénk, akik az egészségügy, az élelmiszeripar, a vendéglátás és a kutatás területén is helyt tudnak állni, szakmailag és emberileg egyaránt.

Gaalné Póda Bernadette
főiskolai adjunktus
Fécsi Tagozat Dietetikai Szak

Arra még volt ereje, hogy beírassa magát három nappal későbbi UV-ra. Haza kullogott. Úgy festett, mint egy ázott madár. Gőryedt volt és viharvert. Úton hazafelé azon gondolkodott, hogy tulajdonképpen mi a fenét keres itt. Otthon megint átvett mindent, s megnézte azt az egyetlen tételt is. Az UV reggelén még a nap is kisütött. Kovácsban megmozdult valami. Meg kellett csinálnia, ha addig él is.

A terem előtti folyosón összeakadt egy sörstárossal.

- Téged is visszatapsoltak?

- Igen. Végül is így is mondhatjuk.

Néma várakozás következett. Egy pillanatban egy hang sárga sikolyként hasított a levegőbe: Kovács.

- Jelen - szólt a szerencsétlen.

- Na jöjjön, jöjjön!

- A 13-as tétel.

- Jó. Hát akkor álljon neki és dolgozza ki. Csak gyorsan, még mielőtt véget ér az évszázad. Most meg mi a baja-gondolkodott Kovács. Igaz, most nem ez a legfontosabb. Nézte a tételt, s egy percig azt hitte, hogy semmi sem fog eszébe jutni róla, pedig tudta, hogy a téma a kedvencé közé tartozik. Egy villanás, s érezte, itt az ihlet perce. A jó vizsgázó tudja, hogy ilyenkor addig kell írni, amíg forró a múzsa csökjá. Már ha eszébe jut az embernek valami. Ha nem, akkor nincs ilyen probléma. És Kovács csak írt, ábrázolt, gráfkion stb. volt minden, ami kell.

- Ha felkészült, akkor talán neki is állhatna a második ostromnak.

Kovács felállt, s a vizsgáztató elé ült. Mielőtt azonban elkezdte volna, a tanerő ismét felvillant.

- Bizom benne, hogy átérzi: az utóvizsgáján ül. Öntsünk tiszta vizet a nyílt kártyák közé. Tudja, hogy miről van szó? Mert ha nem, ne húzzuk itt az időt. Kap egy kettest, aztán jó napot. Nekem úgy is el kell mennem.

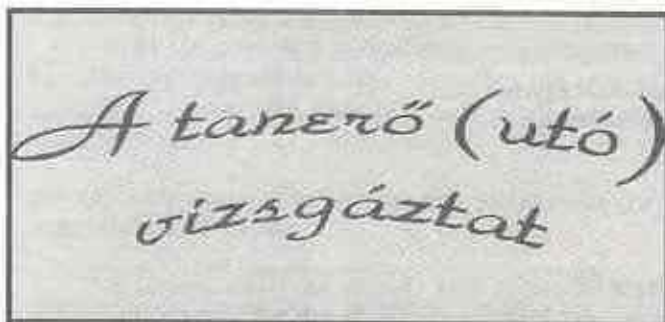
- Azt hiszem, tudom - válaszolt Kovács.

- Akkor kezdje már.

- Tehát a probléma adott. Ha tekintetbe vesszük, hogy ... és ha bele gondolunk..., amin még a tudósok is vitatkoznak...

Kovács beszélt. Mondta és mondta. A vizsgáztató szinte követni sem tudta. Állj, állj, állj. Lemorzsolódtam az okfejtésről. Biztos, hogy ez így van. Mondja csak el még egyszer! Kovács nem jött zavarba. Újra levezette a témát. A tanerő pedig láthatóan élvezte az előadást. Még elhangzott egy-két kérdés, s a válaszok csak úgy röpködtek. Végül is kiegyeztek egy négyesben. Kovács késő pulzussal és jól látható hullamerevséggel hagyta el a termet. Kint aztán felengedett. Lassan béke töltötte el, hiszen az utolsó vizsgája volt.

Gyöcsi József
Fécsi Tagozat Dietetikai Szak
I. évfolyam

Kovács nehéz vizsga előtt állt.

Reggel, az ominózus reggelen, már korán felkelt, s még egyszer végiggondolt mindent. Felvette öltönyét, s elindult. Bement. A vizsgáztató már várta őt.

Kovács kihúzta a tételt. S amint meglátta, azt hitte: hogy rosszul lát. Nem, ez nem lehet. Ilyen nincs. Az egyetlen, amit nem nézett meg a '80 közül. Na ez az, amit úgy hívnak: pech? A vizsgáztató kérdezett. A válasz nem kattant be, ellentétben a tanerővel, aki viszont kikattant. Mégpedig meglehetősen.

Következmény: repül a kismadár, száll, messze-száll.

Az 1994. évi Egészségügyi Tudományos Tanács tárcaszintű pályázati felhívására pályázatot nyújtottunk be a Pécsi Tagozat részéről "A kiégés (burn-out) jelenség vizsgálata kórházi és klinikai osztályokon" címmel. A pályázatot elfogadták és az 1994-96. közötti időszakban évi 200-200 ezer forint támogatást nyújtanak az abban megfogalmazott feladatok elvégzéséhez.

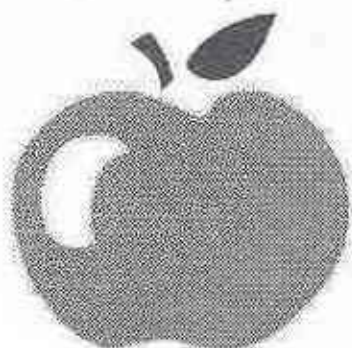
A projekt lényege röviden: Az emberekkel foglalkozó szakemberek munkájában kritikus jelenség az ún. kiégtség szindróma (burn-out). E jelenség alapvetően azokból a feldolgozatlan feszültségekből, frusztrációkból származik, amelyeket a már emberekkel foglalkozó szakemberek munkájuk során nap mint nap elviseelni kényserülnek. Hosszabb-rovidebb időn belül a személyiség olyan átalakulásával járnak, amely a munka elszemélytelenedéséhez vezet, s olyan tudattalan elhárító mechanizmusok kialakulását eredményezi, ami nemcsak a személy, hanem az egész szervezet működésében megjelenik (pl. elburokratizálódás, a problémák bagatelizálása vagy elhárítása, stb.). A kiégtség szindrómát az ICD-10 ma már a személyiség alkalmazkodási zavaráként kezeli, pontosan leírt tünetekkel, kialakulásának pszichológiai mechanizmusával. Célunk az irodalomban rendelkezésre álló vizsgálati módszerek lefordítása és adaptálása kórházi körülmények között. Mivel a jelenség nagyon gyakran fordul elő nőverek körében, így vizsgálatunk rájuk terjedne ki.

A vizsgálat révén részint megismerhető lesz, hogy a burn-out jelenség milyen arányban fordul elő a vizsgált populáció körében, továbbá a prevenció számára is remélhetőleg utat tud mutatni. A dolog tudományos jellegén túlmenően érdemes megemlíteni azt is, hogy most már a Főiskola önálló kutatási projekttel rendelkezik.

A program résztvevői

Dr. Buda József	nepegésztan
Dr. Buda László	szociológia
Dr. Káczan György	pszichológia
Kovács Ildiko	diétetika
Sasváriné Bogtor Anna	ápolás-tan
Dr. Tahin Tamás	szociológia

Dr. Bóncz Imre
Pécsi Tagozat 1. ts
témavezető

TUDOMÁNY ÉS KUTATÁS

EGÉSZSÉGÜGYI TUDOMÁNYOS TANÁCS
TITKARSÁGA

Kutatásszervezési Osztály
Tel: 111-9651

1051 Budapest, Arany János u. 6-8.
Helyi telefon: 469-794/60
1-27/1399/E11

Hívószám:
Melléklet:

Dr. Buda József
mb. főigazgató
főiskolai tanár

Pécsi Orvostudományi Egyetem
Egészségügyi Főiskolai Képzés

PECS

Tisztelt Főigazgató Úr!

Az Önök intézményétől Dr. Bóncz Imre témavezető 1994-96-os évre benyújtott "A kiégés (Burn-Out) jelenség vizsgálata kórházi és klinikai osztályokon" című pályázatát a szakmai bizottság bírálata és javaslata alapján a Miniszter Úr hozzájárult az 1994-96-os évekre 3000 Ft-os kutatási támogatás biztosításához.

Levelünkkel egyidőben az 1994. évi pénz-ámtalansági (POTE) végösszeget is gondoskodtunk.

Budapest, 1994. december 27.

Tisztelettel:
Mandl József
(Dr. Mandl József)
főosztályvezető

Oktatói tízparancsolat

I. - X.

I. AZ OKTATÓ SZAKMÁJÁNAK URA LEGYEN, NE SZOLGÁJA.

A hallgatók igen jó érzékkel tesznek különbséget az alapos ismeretekkel rendelkező, azt játszi könnyedséggel alkalmazó, szakmáját uraló, és a szakmáját gépiesen szolgáló oktató között.

II. AZ OKTATÓ SZAKMÁJÁNAK MŰESZE LEGYEN.

Miután alaposan tájékozódott, el kell jutni az "így látom én" szintre, mert csak akkor lehet meggyőző, ha önmagát adja, ha az oktatói munkába egyéni szint visz.

III. A JÓ OKTATÓ ÉVRŐL ÉVRE JAVÍTJA, CSISZOLJA ELŐADÁSÁT

Saját magának és a hallgatóknak tesz szolgálatot, ha időnként jegyzetben vagy könyvben is rögzíti gondolatait. E műveletet tekintse a továbblépést szolgáló kiindulópontnak.

IV. AZ OKTATÓNAK JÓL ÁTGONDOLT "FORGATÓKÖNYV" ALAPJÁN KELL DOLGOZNI

A munka elvégzése előtt el kell döntenie, hogy milyen célt követ. Az első órán már tudnia kell, hogy mit mond majd az utolsón.

V. AZ ELŐADÁS A KÖTELEZŐ ÖNKÉPZÉST KELL, HOGY SEGÍTSE

Az írott tudomány szűkszavú és teljességre tör. Az oktató ezt a holt anyagot teszi élővé, felfedi tudományának szépségeit.

VI. A HALLGATÓKTÓL MEGKÖVETELJÜNK, HOGY A VIZSEÁKON NE HASZNÁLJANAK SEGÉDESZKÖZŐKET. EZT A KÖVETELMÉNYT AZ OKTATÓNAK IS BE KELL TARTANIA.

Cédulánkra legfeljebb néhány olyan adatot jegyezzünk fel, amellyel a memóriánkat nem szabad megterhelnünk.

VII. HA A HALLGATÓ VALAMIT NEM ÉRTETT MEG, ABBAN LEGTÖBBSZÖR AZ OKTATÓ A HIBÁS.

Az oktató fogadja megértéssel tanítványának kérdéseit, megjegyzéseit, e visszajelzések nagyban segítik munkáját.

VIII. AZ ELŐADÓNAK AZ EGÉSZET ISMERNIE KELL, HOGY A RÉSZBEN ÉRZÉKELTETHESSE AZ EGÉSZET.

Szakosodott világunkban az oktató az egészről csak egy részt mutat be.

IX. AZ OKTATÓ TEVÉKENYSÉGNEK VANNAK ELEMI SZABÁLYAI: NE IGYÉKEZZÜNK MÁSOKAT MEGGYŐZNI ARRÓL, AMIT MAGUNK SEM ÉRTÜNK.

X. MONDANIVALÓNKAT IGYÉKEZZÜNK EGYSZERŰ ÉS ÉRTHETŐ FORMÁBA ÖNTENI.

Minden egyes órának legyen egy központi gondolata, logikai szerkezete. Az sem mellékes, hogy milyen formában közzéjük a mondanivalónkat. Az előadóművészek számára kötelező szabályokból az oktató is tanulhat.

B. J.

A Főiskola, de bármely oktatási intézmény alapvető feladata az oktatás. Ennek az oktatók és hallgatók ismeretátadó, tudományterjesztő, iskolateremtő közösségében kell megnyilvánulnia. Itt nem csupán a hallgatónak vannak kötelezettségei, s az oktatónak jogai, hanem egyenrangú félként kell kezelni a hallgatót, s az oktatónak is meg kell felelnie bizonyos követelményeknek. Fenti "Oktatói tízparancsolat" hasonló szellemben látja az oktatók-hallgatók egymáshoz való viszonyt, az oktatók ars poeticáját.

Szerkesztő

A távoktatás franciaországi tapasztalatai

1994. július 19-31. között a Pécsi Universitas Távoktatási Központ szervezésében kéthetes tanulmányúton vettem részt Párizsban a Bull cégnél. Az utazáshoz szükséges ösztöndíjat a TEMPUS biztosította (Pannonia TEMPUS JEP).

A project lényege a hazai távoktatás szervezeti és személyi háttérének kiépítése. Hat hazai "egyetemi városban" (Debrecen, Gödöllő, Győr, Szolnok, Pécs, Veszprém) hoztak létre regionális távoktatási centrumokat. Ezek képezik a távoktatás bevezetésének szervezeti bázisát. Az általuk szervezett Pannonia TEMPUS JEP keretében kerül sor távoktatási szakemberek képzésére.

A kurzus két részből állt. Az első részben a távoktatás alapelemeit sajátíthatták el a résztvevők a regionális központokban. Itt megtudhattuk, mi is a különbség az első hallásra talán azonosnak tűnő levelező és esti oktatás, illetve a távoktatás között; hogyan lehet kidolgozni komplex távoktatási programot a piaci igények felmérésétől kezdődően, a tananyag kidolgozásán, az oktatáson át egészen a vizsgáig, illetve az azt követő gyakorlati alkalmazásig. Az oktató és a hallgató kapcsolattartásának olyan hagyományos formái, mint a levelezés, vagy a konzultáció mellett megjelentek a technika legújabb vívmányai is. Így ma már fontos szerepet játszanak a távoktatásban a hanganyagok, videoanyagok, telefax, multimedia computer, interaktív video, e-mail, stb. Ezek használata részint a rendelkezésre álló anyagi lehetőségektől (vagyis mire van pénz), továbbá a hallgató felkészültségétől (azaz mit tud használni) függ.

A vizsga sikeres abszolválása után külföldi szakmai gyakorlat következett. A hallgatók ezen kéthetes gyakorlatot angol, belga, francia, német, olasz távoktatással foglalkozó intézmények valamelyikénél tölthették el. Jőmagam a francia Bull céget választottam. A Bull nemcsak Franciaország, hanem Európa egyik vezető számítástechnikai vállalata.

A cég a személyi számítógépek gyártásától kezdve komplex rendszerek kiépítéséig mindennel foglalkozik. Magyarországi jelenlétéből két példát emelnék ki. Az elmúlt év végén beindult bankközi giro rendszer továbbfejlesztett változatának kidolgozását végzik, de a bankjegykiadó automaták (ATM) piacán is jelen vannak: a Budapest Bank által használt automatákat is ők gyártják és szállítják.

A Bull és a távoktatás kapcsolata régebbi keletű. A számítástechnikában mutatkozó rohamos fejlődés mindenki számára közzismert. A ma megtanult ismeretek nagyon rövid idő alatt "amortizálódhatnak", ezért állandó felfrissítésre szorulnak. A vállalat is kénytelen volt dolgozóit folyamatosan továbbképzésre küldeni. Idővel aztán ezt saját maguk, a vállalat keretein belül létrehozott oktatási részleg révén oldották meg. Majd a szolgáltató részleg mondhatni termelővé vált: nem csupán saját alkalmazottaik számára szerveztek továbbképzéseket, hanem külső megrendelők felé is nyitottak. Így szabad piaci kapacitásaik révén már hasznot is termeltek a cég számára. Ezzel magyarázható a Bull ismertsége és elismertsége a távoktatás terén is.

A távoktatás módszertanának tanulmányozása mellett természetesen a cég fő profiljával, a számítástechnikával is ismerkedtünk (multimédia rendszerek, hálózatok, szabványok stb.).

Összességében nagyon hasznosnak mondható tanulmányút volt. A távoktatás olyan módszertan, mely széles körben alkalmazható, s figyelembe véve a nyugat-európai tapasztalatokat, valószínűleg egyre nagyobb szerepet kap az oktatásban, továbbképzésben. Gyakorlati hasznosítása főiskolánk esetén a jelenlegi levelező képzés korszerűsítése, illetve újabb, továbbképzés jellegű kurzusok során lehetséges.

Dr. Boncz Imre
Pécsi Tagozat
főiskolai tanársegéd

Ma, amikor az ápolási munkát minősítjük, akkor egyben az egész egészségügyünkről, érintőlegesen a társadalomról is vélekedünk. Az ápolóképzés fejlődésének kilátásai, eredményei a külső tényezők mellett a belső viszonyoktól, a humán erőforrásoktól is függenek. Kérdés az, hogy a jövőben hogyan érvényesíthetők egymás mellett a szakapparátusi, a főiskolai, a gazdálkodói érdekek, illetve mennyire domináns a helyi kezdeményezésű folyamat. Az ápolói hivatás, a fejlődés foka, csak a történeti fejlődés ismeretében végezhető el. A jelenségeket gondosan értékelő bírálat mérlegén mérjük le, elkülönítve így egymástól a valódi tartós értékeket az értékelentől, s azt, ami a haladást szolgálta, attól, ami azt fékezte vagy akadályozta.

A diplomás ápolóképzés beindítása óriási lépést jelent az ápolói hivatás presztizsében. A képzés formai és tartalmi megújulása lassan ugyan, de mérhető eredményeket produkál. Tagozatunkon az ápoló szak második éves hallgatói a képzési idő felénél tartanak, ami elsősorban nem csak az idő múlását jelzi, hanem azt, hogy a harmadik szemeszter végére, milyen képzettségi fokra jutottak el. A curriculum, mint alapvető pedagógiai dokumentum tartalmazza mind az elméleti, mind a gyakorlati tudományok arányos óramegoszlását. Az elméleti oktatás, tudományos képzés mellett, kiemelt helyen van a gyakorlati oktatás, nevezetesen az irányított klinikai gyakorlat.

Intézetünkben levelező tagozaton folyik a képzés, ennek megfelelően az elméleti oktatás konzultációs heteken, az irányított gyakorlat pedig a konzultációs hetek közötti időszakban periódikusan zajlik, ügyelve az arányos időbeosztásra és a munkahelyektől való távolmaradás optimális megoszlására. Minden elméleti képzés annyit ér valójában, amennyit abból a gyakorlat eredményez. Didaktikai szempontból az elmélet és gyakorlat egységének a megvalósítása a cél. A pedagógia tudománya mindig is igényelt egyfajta szintézist az újonnan létrejött ismeretek vagy újonnan értelmezett fogalmak összefüggő egyesítését. Professzionista, felsőfokú szakképzési cél fogalmazódik meg a curriculumban. A cél megjelölésével párhuzamosan új ápolásfilozófia, egy merőben új szemlélet kialakítása indult el. Az indulást mindig egy hosszas előkészítő munka előzi meg, ami hosszútávra, és döntően meghatározza a képzés eredményességét. Különösen érvényes ez a klinikai gyakorlatokra. Ebben az előkészítő munkában tagozatunk óriási erőfeszítéseket tett egy zavartalan klinikai oktatás lefolytatásához. Ez természetesen több lépcsőben egymás utániaságot követve, meghatározott tematika szerint történt.

A klinikai oktató nővérek kijelölését és a gyakorlati területek kiválasztását a következő szempontok határozták meg:

1. a curriculum tantárgyi tematikája,
2. a klinikák személyre szóló javaslatai (bevonandók köre, létszáma, képzettsége),
3. a gyakorlat kivitelezésének folytonossága.

Ezen szempontok alapján végeztük el az első szakaszba tartozó oktató felkészítő programot és a klinikai gyakorlatot. A klinikák, azáltal, hogy be lettek vonva a gyakorlati oktatásba is, mintegy aktív részescivé váltak egész képzési programunknak.

A klinikai oktatók felkészítése három blokkban történik. Az első szakaszban 12 fő klinikai nővér vett részt. A kiválasztott személyek (ápolók)

megtiszteltetésnek vették a választást, ugyanakkor súlyos felelősségnek érezték a rájuk váró feladatot.

A felelősséget elsősorban abban látták, hogy képzettségüknél fogva meg tudnak-e felelni a főiskola által elvárt kihívásoknak. Nyilván itt nem a szakmai képzettségükkel kapcsolatban volt bennük dilemma (mert hisz ők a legjobbak az adott területen), hanem képesek-e azt az értelmiségi funkciót betölteni, amit nekik nyújtaniuk kell a gyakorlati oktatás során. Szorongásuk folyamatosan oldódott, ahogy a felkészítő programban haladtunk előre, illetve ahogy az első hallgatói feed-back működésbe lépett. A csoportban megindult egy intenzívebb önképzés, szakirodalmi tallózás, aktív érdeklődés és nem utolsósorban az adott klinika értékorientációjának befolyásolása.

Mielőtt rátérnék hallgatóink kérdőíves válaszainak értékelésére, előbb néhány szót szólnék a gyakorlati oktatás szervezeti formájáról.

A gyakorlati oktatás első szakasza egyetemünkön a következő területeken folyt:

- II.sz. Belgyógyászati Klinika
 - * Haematológiai Osztály
 - * Nephrológiai Centrum
- Neurológiai Klinika
- Gyermekklinika

Az évfolyam kiscsoportos bontásban 2-6 fős létszámban és forgórendszerben teljesítette gyakorlatát. Minden hallgatóról írásban rögzített értékelést kaptunk az előre megadott szempontok alapján.

Hogy teljesebb legyen a kép és a hibákat, illetve problémákat időben korrigálni tudjuk, megkérdeztük az évfolyamot. Arra voltunk kíváncsiak, ők maguk hogyan ítélik meg az irányított gyakorlat fontosságát, a velük való foglalkozás hatékonyságát és nem utolsósorban szakmai tudásuk gyarapodását. A kérdőíven szereplő kérdések a teljesség igénye nélkül lehetőséget adnak az egyszerű, zárt válaszadási forma mellett, egy nyitott véleménynyilvánításra is.

Jó úton járunk

A következő kérdéseket tettük fel:

1. Mennyire segítette az elméleti tanulmányait a klinikai gyakorlat?

Nagyban segítette Kevésbé segítette Nem segítette
Miben nyilvánult meg?

2. Elégedett volt-e a gyakorlóterületek által nyújtott oktatással?

Igen Nem Kevésbé
Miért?

3. Melyik klinikán kapta a legtöbb segítséget?

4. Tapasztalatai szerint az Ön/Önök jelenléte befolyásolta-e az osztály munkáját?

Igen Nem
Ha igen, miben nyilvánult meg?

5. A jövőre vonatkozóan mit változtatna meg a klinikai oktatásban?

A kapott válaszok elemzése

A kérdőív kitöltését az évfolyam teljes létszámában vállalta (44 fő).

1. Az első kérdésre adott válaszból kiderül, hogy a válaszadók 90%-ánál nagyban segítette, 8%-nál kevésbé, és 2%-nál nem segítette elméleti tanulmányait. Ez utóbbit nem indokolta a válaszadó, míg az előzőekben több megerősítő választ írtak le.

Pl. kiegészítette az elméleti oktatást; új ismereteket kaptam; segített az ápolási dokumentáció vezetésében; szélesebb látókört adott, stb.

2. A második kérdéssel a hallgatók megelégedettségét próbáltuk feltárni. Ebben az esetben meglepően pozitív vélemények születtek. Az évfolyam 94%-a igennel válaszolt, 4% kevésbé, 2%-a nem volt megelégedve a gyakorló terület által nyújtott oktatással. Válaszuk alátámasztása között első helyen szerepel 56%-ban a jól szervezett oktatás és az ápolók jó felkészültsége, majd ezt követi az ápolási dokumentáció megismerése, végül a hallgatókkal való foglalkozás.

-A kevésbé megelégedettek között szerepel az eltérő felkészültségű gyakorlatot vezető ápoló, a főiskolai tematika hiányos ismerete és a rosszabbra számítottam megjegyzés.

-Az elégedetlenek indoklása az volt, hogy a gyakorlati oktatás nem a főiskolai színvonalat nyújtotta. Mindenesetre ezen érdemes elgondolkodni és a hiányosságokat pótolni.

3. A harmadik kérdéskört nem valamiféle rangsor felállítási célból tettük, hanem a jól működő egységet /team-et/ munkájukban meg kívánjuk erősíteni, a kevésbé jól működőket pedig segíteni. Az évfolyam 23%-a közel egyformán ítélte meg a klinikákon kapott oktatási színvonalat, 77%-a között pedig a következő felállás született: 25%-ban a Gyermekklinikát, 21%-ban a Neurológiai Klinikát, 18%-ban a Nephrológiai Centrumot és 13%-ban a Haematológiai Osztályt tartották a legtöbb segítséget nyújtó területnek. Talán nem árt megjegyezni, hogy a gyakorlatot vezetők között kevés a főiskolát végzett ápoló, de mindegyik gyakorló klinikán volt egy egészségügyi főiskolát végzett diplomás ápoló. Az indoklások között szerepel az ápolási dokumentáció ismerete, a beteggel való bánásmód magasiskolája, vagy a kollegiális attitűd, viszonyulás meglete.

4. A "Hallgatóink jelenléte befolyásolta az osztály munkáját?" kérdésre adott válaszok megoszlának. A legtöbben igennel válaszoltak (60%), 40%-uk úgy érezte, hogy jelenlétük nem befolyásolta a klinikai munkát. Itt talán a kérdést nem egyformán értelmezték, mert a nem válaszok között is hasonló magyarázatok voltak, mint az igen válaszoknál. Csak néhányat idézek:

"...igyekeztek jól csinálni az ápolást; előírás szerint végezték mindent; jól felkészültek voltak; a tapasztaltabb munkatársak voltak beosztva; kissé feszélyezett volt a hangulat..."

5. Számunkra a legizgalmasabb kérdés az volt, hogy a jövőre vonatkozó elképzeléseket, változtatásokat hogyan gondolják hallgatóink.

Nem változtatna semmit az évfolyam 44%-a; változtatna 38%, nem válaszolt 18%.

Diplomás ápoló hallgatók gyakorlaton

A változtatások indoklásai elsősorban a gyakorlat formai oldalára vonatkozik, mintsem a tartalmi részre. Előbb az elméleti oktatás menjen le és utána a gyakorlat - foglalmazzák meg többen. Rövidnek tartotta a gyakorlati időt 15%, ezzel ellentétben soknak tartotta 4 %.

Ők azzal indokolták véleményüket, hogy már rendelkeznek ápolói gyakorlattal és nincs rá különösebben szükség.

Fontosnak tartják, hogy csak a legjobb klinika legyen gyakorlóterület, ahol ismerik jól az ápolási dokumentációt és az orvosok is jobban be vannak vonva az oktatásba.

A főiskolai tematikát jobban meg kell ismertetni az oktatókkal, észrevételezi a hallgató.

Az egymás közötti interakcióban lényegesnek tartják a név szerinti megszólítást és nem a "kislányok" elnevezést. Ez úgy látszik még akkor is él, ha a hallgatók teljes névvel kiírt névtáblát viselnek.

Összegzés, konklúzió

A kapott véleményekből egyértelműen levonhatjuk azt a következtetést, hogy főiskolánk jó úton jár a diplomás ápolóképzés ma még göröngyösnek nevezhető útjain. Az évfolyam nagyon fontosnak tartja a gyakorlati oktatást, kiemelten a professzionista szintű irányított gyakorlatokat. Kritikusan értékelik az őket körülvéve oktatói team szakmai tudását, a feléjük irányuló értékek effektív képviselését.

Kitapinthatóak azok az eredmények, amelyek vélhetően annak az energia befektetésnek köszönhetőek, amelyeket a klinikai oktatók felkészítésére tettünk. Természetesen a tendencia az, hogy a nem túl távoli jövőben minél több diplomás ápolót vonjunk be nem csak az elméleti oktatásba, hanem a klinikai gyakorlati képzésbe is.

Végezetül megköszönöm a klinikai munkatársaknak azt a helytállást, amelyet mindvégig tanúsítottak e kihívást jelentő számukra is újszerű helyzetben.

Sasváriné Bojtár Anna

főiskolai adjunktus

Pécsi Tagozat Diplomás Ápoló Szak

Diplomás ápoló hallgatói vélemény

Azt hiszem nem csak a magam, hanem évfolyamtársaim nevében is nyugodtan leírhatom gondolataimat.

Mint a Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskola Diplomás Ápoló Szakának másodéves levelező hallgatói, eleget téve azon elvárásnak, hogy a megjelölt gyakorló területeken ápolási munkát végezzünk az elmúlt félévben, szeretném véleményemet és tapasztalatomat ezzel kapcsolatban kifejteni.

Mindnyájan több éves - évtizedes betegség melletti munkával a hátunk mögött vállaltuk e nem könnyű felsőfokú képzést. Ezt azért tartom fontosnak hangsúlyozni, hogy eloszlassam azt a téves nézetet, hogy vezetőképzés folyik a diplomás ápoló szakon. Ez a képzés a betegség melletti munkában segít, ott hasznosítható, magasabb szintű ismeretek elsajátítását teszi lehetővé és szemléletbeli változásokat eredményez, amivel az új egészségügyi feltételeknek, elvárásoknak igyekszünk megfelelni.

Ezért is van szükség a betegség melletti intézeti gyakorlatokra, hiszen ott szervezett körülmények között folyhat az új ápolási dokumentáció megismertetése és alkalmazása. Tehát még nem beszélhetünk ennek általános használatáról, de a személyre szóló ápolás egyik fontos lépése lesz ennek bevezetése.

Igen, ismerkedünk vele, nemcsak mi, hanem a kiképzett gyakorlati oktatók is, akik tanácsaikkal, helyi ismereteikkel a legmesszebbmenőkig segítettek bennünket.

Megvallom őszintén mindnyájan fenntartásokkal fogadtuk ezt a gyakorlati rendszert, hiszen nem volt elképzelésünk arról, hogy a valóságban ez hogy lesz kivitelezhető. Kellemesen csalódtunk. Bár csak 1-1 hetet töltöttünk el 5-6 fős csoport beosztással a Nephrológiai Centrumban, a II. sz. Belgyógyászati Klinika Haematológiai Osztályán, a Gyermekklinikán, mégis minden helyről, nagyon jó benyomással, és sok érdekes ismerettel távoztunk. Az itt szerzett tapasztalatok segítséget nyújtottak a félévi szaktárgyi vizsgákra való felkészüléshez is.

Talán ezek a tények is bizonyítják, hogy a diplomás ápolóképzés nem a speciális ismeretek megszerzésére irányul, hanem magasabb szintű elméleti és gyakorlati tudás elsajátítását biztosítja a betegség melletti munkavégzéshez.

Nagyon nagy jelentőségű ez a képzés nem csak a gyógyító, de a megelőző tevékenység szempontjából is. Véleményem szerint az ápolói munka régen várt erkölcsi elismerésének egyik fontos tényezőjévé vált ez a felsőfokú képzési forma. Ennek elérése csak akkor válik lehetővé, ha az egyre emelkedő követelményszint teljesítésével, a szakmai és általános műveltség megszerzésével mi teszünk érte valamilyen. Így az elvárásoknak megfelelően, a beteg személyiségét figyelembevéve, emberközpontú ápolás megteremtésében mi is aktívan kivehetjük a részünket.

Schiffer Lászlóné

Pécsi Tagozat

Diplomás Ápoló Szak

II. évfolyam

Dietetikusok szakmai találkozója Pécssett

Pécssett tartotta második szakmai konferenciáját 1994. október 14-15-én a Magyar Dietetikusok Országos Szövetsége, a POTE Egészségügyi Főiskola Dietetikai Szakávvai közös rendezésben. Fő témája: A gastroenterológia dietetikai vonatkozásai felnőtt- és gyermekkorban.

A tanterem padsorai zsúfolásig megteltek, így a konferenciát megnyitó Kubányi Jolán főtktár, Gaálné Labáth Katalin elnök igazán elégedett lehetett, mert ismételtlen meggyőződhetek arról, hogy a dietetikusok örömmel vesznek részt minden olyan rendezvényen, mely szakmai előrehaladásukat segíti és bővíthetik ismereteiket.

A megnyitót követően Dr. Kelényi Gábor a POTE rektora, Dr. Rigó János az ODI igazgatója, Dr. Barna Mária a HIETE dietetikai tanszékvezetője, valamint Dr. Bíró György az OETI főigazgató főorvosa köszöntötte a résztvevőket.

Ezek után a házigazdáé volt a szó. Dr. Komáromy László tagozatigazgató a további szakmai együttműködés reményében üdvözölte a jelenlévőket, eredményes, jó munkát kívánva.

Dr. Figler Mária szakvezető bemutatatta a főiskolánkon 1990 óta folyó dietetikusképzést, az indulástól napjainkig. Videofilmbe bepillanthattunk a tankonyhán és a laborban folyó munkába is.

Az előző konferenciához hasonlóan, idén is sor került a benyújtott pályázatok eredményhirdetésére és a díjak átadására. Az első helyezést Radics Péterné és munkatársai nyerték Zalaegerszegről.

Ezután tiszteletbeli tagokat választottunk Dr. Barna Mária és Dr. Halmy László személyében.

Rövid szünet után kerekasztal-konferenciával folytatódott a program, mely elsősorban gyermekkori gastroenterológiával és annak dietetikai vonatkozásaival foglalkozott. Szó volt a hasmenésről, a hasnyálmirigy-cisztás fibrózisáról, a glükóz-galaktóz-intoleranciáról, a laktóz-érzékenységről, a liszterzékeny gyermekek üdültetéséről.

Az előadásokból egyértelműen kitűnt, hogy szükség van az orvos és dietetikus szakmai együttműködésére, hiszen csak így érhetünk el jelentős eredményt a betegek kezelésében, panaszaik enyhítésében vagy megszüntetésében.

Az első nap a POTE aulájában megtartott fogadással zárult.

Szombaton a kongresszust támogató cégek és vállalatok mutatták be új termékeiket. Ezzel párhuzamosan a tanteremben folytatódott a szakmai munka plenáris ülés formájában. Szerencsére az érdeklődők száma továbbra sem csökkent, megint megteltek az előadóterem padjai.

Dél előtt felkért előadók tartottak értékes referátumokat a máj-, a hasnyálmirigy-, a gastrobulbáris betegségek dietetikájáról, az antioxidánsok és a mikroelemek szerepéről.

Délután egy holland dietetikus beszélt a klinikai leromlásról, majd előadások hangzottak el a családorvos szerepéről az otthoni diétás kezelésben, a crohn-betegségről, a gastroenterológia sebészeti vonatkozásairól, az osteoporosis prevenciójáról, a CAPD-s betegek diétájáról.

Örömkre, főiskolánk két előadója is szerepelt a programban. Gaálné Póda Bernadette főiskolai adjunktus a zsírszegény ételkészítési technológiáról beszélt, Dr. Kovács Árpád adjunktus pedig ismertette egy univerzális számítógépes programot, mely az élelmiszerek és élelmiszerek tápanyag-összetételének komplex analizésére alkalmas.

Külön szeretném megemlíteni Nemes Krisztina szép előadását a diabetes lipidanyagcsere-változásokról, hiszen ő főiskolánk frissen végzett hallgatója. A programot vasárnap szervezett városnézés zárta. A konferenciáról a helyi sajtó és televízió egyaránt beszámolt.

Röviden értékelve a konferenciát azt mondhatjuk, hogy eredményes volt. Sokat tanulhattunk, tapasztalatokat cserélhettünk, s két kellemes napot tölthettünk együtt az ország különböző egészségügyi intézményeiből összejejt dietetikusokkal. Mi pécsiék pedig büszkéek voltunk arra, hogy házigazdái lehettünk ennek a sikeres, jól szervezett konferenciának.

Bonyárné Müller Katalin
Pécsi Tagozat
Főiskolai adjunktus
MDOSZ vezetője tag

A Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolája Dietetikai Szakának hallgatóiként, e néhány sorban szeretnénk ismertetni leendő szakmánk irányultságát, ehhez kapcsolódó jelenlegi tanulmányaink struktúráját, valamint e sokak által ismeretlen foglalkozás szükségességét, illetve célját.

Jelenleg elsőéves hallgatóként fél évet töltöttünk a főiskolai előadásokon, gyakorlatokon, mely az első, de talán legfontosabb mérföldköve a négy évig tartó képzésnek. Életünk és tapasztalataink nagymértékben változtak a felsőoktatási intézmény rendszerébe, "vérkeringésébe" kerülve, hiszen a liberális szellem, a demokrácia szele és talán a felnőtt kor kezdete ezáltal érkezett el hozzánk igazán. A harminc fős évfolyam, heti harmincöt órás oktatásban részesül. Egyetemünk oktatóinak vezetésével, valamint a gyakorlatvezetők együttműködésével.

Szakmánk alapja a betegellátásban, gyógyterápiában döntő szerepet betöltő táplálkozástudomány, melynek a mai orvostudományban vezető pozíció jut (pl.: karcinogén táplálékok, tápanyagok, táplálkozásismeret, táplálási módszerek egyes betegségek esetén pl.: béltraktust megkerülve stb.). Orvosainkat nem képezik és nem is képezték ezen irányba szakszerűen, és mindeddig nincs is elegendő szakember a rossz magyar táplálkozási szokások kiküszöbölésének és a gyógyítás elősegítésének érdekében. Napjainkban azonban mindez elkerülhetetlenül vált, és a magyarországi medikusképzés mellett megindult – Pécsen és régebb óta Budapesten – a dietetikuskok oktatása is, akik talán már a közeljövőben egyenrangú félként mind az egészségügyben az orvosok mellett, mind az élelmiszeriparban, a vendéglátásban, a modern egészségmegőrző, illetve a szépségstúdiókban is helyet kapnak.

Az oktatás struktúrája ennek megfelelően alakult. Az első év, az alaptantárgyak segítségével, az emberi szervezet és az alapvető biológiai, biokémiai, kémiai életfunkciók megismerésére irányul. Alaptantárgyaink ezáltal a biológia, a kémia és az anatómia. Leendő foglalkozásunk szükségessé teszi az ezirányú szakoktatást is, ezért a szakmához szervesen kapcsolódó ételkészítési technológia - elméleti és gyakorlati szinten - valamint a fizikai-kémiai kolloidika is órarendünk része. A nyelvoktatást heti hat órában - 4 angol és 2 latin - szintén a szaktárgyakhoz sorolható, hiszen szakkönyveink nagy

része angolul íródott, amelyekből az órán oktatás folyik. A latin nyelv tanulása orvosi nyelv lévén természetes és elkerülhetetlen, az emberi szervezet felépítése, betegségei

Dietetika hallgatói szemmel

és a gyógyszeres kezelés ismerete végett.

Kiegészítő tantárgyaink a munka- és tűzvédelem, valamint a filozófia. Ezen tárgyak oktatásának szükségességéről és az ebből való vizsgakötelezettség létfontosságáról azonban a hallgatóság nagy része nincs meggyőződve. A magas óraszám és a sűrű órarend miatt, szívesebben járna ehelyett sportolni, bármilyen formában. Ez az egyetlen felróható hiányosság az oktatási rend megszervezésében.

A képzés magasszintű, a főiskolának saját laboratóriuma, tankonyhája van, melyek modern, esztétikus és higiénikus kivitelezésűek. Az épületben található könyvtár szintén nagy értéket képvisel, mivel a szakirodalom dietetikuskok számára majdnem teljes kollekcióval jelen van, nagyban könnyítve a felkészülést, tájékozódást.

Az első félév magasszintű oktatása, benyomásaink, tapasztalataink, élményeink alapján mi is reménykedhetünk a tagozat egyetemi szakká avatásában.

Igy félév táján, egy évközi szakmai gyakorlat és a vizsgák előtt mit is tudnánk magunknak és a leendő hallgatóknak kívánni, mint sok sikert és bátorságot!

Varga Bea
Pécsi Tagozat Dietetikai Szak
I. évfolyam hallgatója

← Vizsgára várva

Az ápolóképzés klinikai gyakorlatainak irányelvei és célkitűzései

I. A gyakorlati oktatás szervezeti keretei

A gyakorlatokat a hallgatók a Diplomás Ápolói Szak által felkért klinikákon, kórházakban, szociális intézményekben, a közösségi ápolás területén végzik.

1. A gyakorlati képzés kis csoportokban történik (4-6 fő), ötnapos (40 óra) ciklusokban, napi 8 órás munkaidőben (hétfőtől-péntekig).
2. A gyakorlati oktatást szakápoló vezeti, akit az adott intézmény vezetése erre kijelöl. A kijelöltek részére a Főiskola Diplomás Ápolói Szaka felkészítést tart.
3. Minden gyakorlati foglalkozás elő- és utómegbeszélést is magában foglal, melynek időtartama 60'-60'.
4. A konzultációs gyakorlaton résztvevő hallgatók csak az intézmény (osztály) által kijelölt részlegen, körteremben dolgozhatnak.
5. A hallgatók az ápolással kapcsolatban részletes dokumentációt készítenek, amit a kurzus végén teljes terjedelemben előszóban ismertetnek és azt átadják a gyakorlatvezetőnek.
6. A gyakorlatvezető minden hallgatóról értékelést készít, melyet írásban a Főiskola Diplomás Ápolói Szakának rendelkezésére bocsajt.

II. Pedagógiai célok, irányvok

1. A megválasztott oktatási stratégiák és eszközök azt a célt szolgálják, hogy az oktatást hasznossá, érdekessé téve, megkönnyítsék a felnőtt hallgató számára a tanulást.
2. A gyakorlatra bevont (klinika, szociális intézmény, közösségi ápolási terület) egység, lehetőséget ad arra, hogy a már meglévő ismereteit a hallgató továbbfejlesztve, újjakkal is bővíthesse:
 - rádobbenjen arra, hogy az ápolásra vonatkozó elméletek és modellek felhasználásával intézményi szinten jelentkező haszna van,
 - tanulmányozza azoknak a cselekvéseknek és eszközöknek a rendszerét, amelyek a leghatékonyabbak az adott területen,
 - felfedezze azokat a kritériumokat, értékeket, normákat a hatékonyság mérhető eszközeivel,
 - használja fel az etikai alapelveket, amelyek alapján megvizsgálhatók és elemezhetők az ápolási folyamatok, illetve a gyakorlatban jelentkező dilemmák.
3. Az egyéni fejlődés lehetőségének biztosítása, elősegítése a hallgató fejlődésének oktatói nyomonkövetése, amelyek rendelkezésre állnak (kreativitás, értékmérő-készség, önismeret, kommunikáció stb.)

III. A főiskolai hallgatóval szembeni elvárások

1. Az ápolási folyamat során, olyan ellátást (ápolást) tudjon nyújtani, aminek segítségével a beteg mielőbb elérje az optimális állapotot.
2. Legyen képes minden ápolási helyzetben segítő együttműködést nyújtania a betegnek, hozzátartozóknak, munkatársaknak.
3. A hallgató a beteg (kliens) problémájának szisztematikusan adatgyűjtésére alapozva célirányos tervet tudjon készíteni.
4. Tudjon felelősséggel dolgozni és különbséget tenni az adott helyzetben aktuálisan fennálló és a potenciális ápolási problémák között.
5. Az ápolási tevékenységeket megvalósítja, miközben biztosítja a beteg (kliens) részvételét egészségének elősegítésében és helyreállításában.
6. Tudjon referálni a beteg állapotáról, a tervezett beavatkozásokról és a várható ápolási irányról, az ápoló, az orvos, a hozzátartozó részére.
7. Megjelenésével, ápoltságával váltson ki bizalmat a betegben, a gyógyító team-ben.
8. Tartsa tiszteletben a betegek világnézeti meggyőződését.

Tanárfelkészítő program a gyakorlati oktatást végzők részére

Az egészségügyi Főiskola Diplomás Ápoló Szak hallgatóinak 1994. szeptemberétől kezdődően kötelezően előírt klinikai gyakorlatot kell folytatniuk.

A gyakorlati oktatás beindításához Tagozatunk segítséget kíván nyújtani, oly módon, hogy a tematikus egységek egymásra épülésével egy folyamatos továbbképzést biztosít. Programtervezetünk alapját a tantervben leírt célok, feladatok és követelmények adják, melyek ismerete segítségével szolgál a gyakorlati oktatásban is.

A képzés helye: Egészségügyi Főiskola Pécsi Tagozat

Idője: 1994. február 1., 8., 15., március 1., 8., 29.

Tematika:

Megnyitó: Dr. Komáromy László

1. Helyzetelemzés

1. Elvárások az ápolóképzéssel szemben az Európa Tanács dokumentumai alapján.

2. Az ápolóképzés átalakítása Magyarországon

- alap- és felsőfokúképzés

3. Az ápolás küldetése a társadalomban

- klinikai ápolás

4. Helyzetelemzés a jelenlegi ápolásról

- elvárások az ápolással szemben

ea.: Sasváriné Bojtor Anna

II. Ápolás

1. Az ápolási folyamat

2. Ápolási modellek

3. A betegápolás menedzselése

4. Dokumentáció (ápolási lap vezetése)

ea.: Pálfi Ferencné

III. Oktatás

1. Tanterv

- az ápolás és képzés filozófiája

- általános és speciális célkitűzések

ea.: Sasváriné Bojtor Anna

2. Elméleti oktatás

- módszerek, tanítás, tanulás, ellenőrzés, értékelés

- tanár-tanuló közötti viszony, a tanulás tipológiája

ea.: Sasváriné Bojtor Anna

3. Klinikai oktatás

- elmélet és gyakorlat egységének módszertana

- személyi, tárgyi feltétele

ea.: Bánvölgyi Ferencné

IV. Kommunikáció

- a kommunikáció szerepe az ápolói munkában

- kommunikáció meghatározása, elemei, csatornái

- interperszonális kapcsolatok, segítő kapcsolat

ea.: Dr. Császár Piroska

V. A gyógyító ember személyisége

- az orvos szerepe az ápolási gyakorlatban

- az ápoló szerepe a gyógyításban

ea.: Dr. Schmelzer Matild

HOGYAN KERÜLT A CSIZMA AZ ASZTALRA vagy gondolatok az ápolóképzés nagy óraszámú pedagógiájáról

A felsőoktatás az utóbbi időben lényeges átalakuláson ment keresztül. Egyre jobban érvényesül az intézményi autonómia, egyre több nyugati képzési modell épül be a képzési rendszerekbe, új szakirányok jelennek meg és folytathatnánk a sort a változásokat feltárázva. Vannak divat által vezérelten "nagy pénzes" képzések (elhelyezkedési bizonytalanságot is fenntartva) és vannak nagyon szükséges, elengedhetetlen komoly hiányokat pótló képzések is.

Ez utóbbinak mondható az egészségügy több területén megjelent képzési szintek emelésének jelensége is. Egy kicsit furesznek is tűnt, hogy az egészségügy mintha kevésbé igényelte volna az eddigi folyamatán a magasabbban iskolázott, igényesebb, kultúraltabb, műveltebb dolgozókat az orvosok munkatársaiként.

E jelenség persze nem véletlen és magyarázatra is könnyen rátalál az ember. Egy dehumanizálódó és dehumanizálódott társadalomban, ahol az "üres, elvasult individualizmus" jellemzi a társadalmi értékrendet, kár is lett volna keresni a hatékonyság, az emberség, a személy központúság, a jövőorientált értékrend jellemzőit. Az egészséget, mint értéket pár évvel ezelőtt még nem lehetett kimutatni társadalmi értéktudatunkban. Az egészséges életmódra nevelés is csak egy "állami feladat" volt, amelyben a mennyiségi mutatók voltak az értékjelzők.

És a "csoda" úgy látszik bekövetkezett. A diplomás ápolóképzésben a pedagógia nagy óraszámú tárgyak közé került, tehát fontosnak ítélt része lett az ápolói kompetenciák kialakításának. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a képzési trendek meghatározásai nem magyar, hanem a kanadai Hope program alapján történtek, tehát egy demokratikus, polgári társadalom értékeiteléből fakadt.

A lényeg persze az, hogy bekerült az ápolóképzésbe, akkor, amikor például a tanárképzésben az utóbbi időkben a pedagógia háttérbeszorítása mutatható ki. (Ott a változás ilyen irányú! Vessd össze társadalmi tudat jellemzőivel.)

Azért több szempontból sem könnyű az egészségügyben a pedagógiát meggyökereztetni. Neheztítő körülménynek számít az, hogy az elmúlt idők hivatalos pedagógiájában a politikai, ideológiai elemek elnyomták a tudomány által feltárt és felmutatott eredményeket; a nevelőket hivatalnok-szerepbe kényszerítették, tehát nevelő-szerepüket nem élhették meg; a kontraszelekció miatt pedig elhivatott nevelőt, igazi "iámpást" már alig lehetett találni.

A pedagógia mélypontra süllyedt! Pedagógiához már "mindenki értett"! Ez persze meg is látszik a "jó-családban" felnőtt gyermekeken, a fiatalokban kinevelt életideálokban. Az eredmény lemérhető a testben-lélekben

"egészséges" társadalomon: a devianciák mutatóin, a morbiditási és mortalitási statisztikákon is, vagy a kollégák viselkedésén.

Másik nehézség az ápolóképzés pedagógiájában, hogy a hozzáférhető szakirodalom 95%-a iskoláról beszél és szól. A hallgatók asszociációi is az iskolához köti a pedagógiát. Ma még nehezen értik, hogy a pedagógia a nevelés a másik emberre hatás művészete, amelynek célja a magatartásmódosítás ugyan, de nem mindenáron és nem azonnal látható módon. Pedagógiai érzékre, képességekre nemcsak az iskolában van szükség. Szinte minden társaskapcsolati helyzet rendelkezhet pedagógiai jellemzőkkel. Ha megérteni meg is lehet, sőt jól vizsgálni is lehet belőle, de megélni mégis a legnehezebb a pedagógiai alapviszonyt, az autonómiát tiszteletben tartó magatartást. A kórházakban rengeteg edukatív beavatkozási lehetőség rejlik, amelyeket ma még csak kis mértékben használnak ki. A hatékony pedagógia, a feudális hierarchiával ellentétes társaskapcsolati szemléletet tükröz, mely egy - a kultúrámban - újfajta humanista szellemiségű intézményrendszert feltételez. Mivel ennek híjában vagyunk a nevelés "társadalmi elfogadottsága" is még sok időbe került. A pedagógiai-

pszichológiai kultúránk fejlődését viszont el kell kezdeni. Az ápolóképzés erre már biztosítja is a külső feltételeket. Mivel a fejlesztés és fejlődés, a tanítás-tanulás hatékonysága a hallgatókon és az oktatókon is egyaránt múlik, az optimális képzési hatékonyságra még várunk kell. Nem a kognitív teljesítmény jelenti a hatékonyságot, hanem a munkahelyi, ápolási helyzetekben tanúsított adaptív magatartás megjelenése.

Ma még problémák vannak a betegek magatartás módosításával kapcsolatos ápolói motivációkkal, az empátiás magatartással, a türelemmel és szeretettel képességével és azokkal a kommunikációs technikákkal, amelyek hatékonyvá teszik az ápoló-beteg kapcsolatot a gyógyulás és megelőzés érdekében. Tisztelet a kivételnek, hisz olyanok is vannak!

A hallgatók a pedagógiai ismeretekről már nagyon jó szinten szigorlaton be is számoltak. Az első lépésen tehát túl vannak! A pedagógia viszont praxis az egészségügyben. Az alkalmazásban derül ki, hogy kinck mit jelentett és jelent és ért-e valamit az ápolóképzésben megjelenő nagy óraszámú pedagógia.

Dr. Komlósi Ákos
egyetemi adjunktus

Amikor 1989-ben megtettük az első lépéseket annak érdekében, hogy Pécsen is beinduljon a diétetikus képzés, gondolatban lázasan tervezni kezdtük a főiskola új épületét, s benne jelentős szerepet szántunk a tankonyhának.

1990. szeptemberében kénytelenek voltunk álmainkból felébredni, s tudomásul venni a megmáshíthatatlannak tűnő tényeket: sem épület, sem tankonyha - mégis indul az oktatás.

Kényszerhelyzet! Valamit ki kell találni! Hiszen egy leendő diétetikusnak meg kell ismernie a különböző konyhatechnológiai eljárásokat - nem csak tankönyvből, hanem a gyakorlatban is - s meg kell tanulnia, hogy mit hogyan változtasson meg annak érdekében, hogy a hagyományos módon készített ételek az egyes betegségek kívánalmainak megfelelő diétás ételké alakuljanak.

Egyértelmű volt, hogy a tankonyhai oktatást valahol meg kell oldani.

A POTE központi élelmezésének diétás konyháján kezdtük meg a gyakorlatokat. Egy nagyméretű tűzhelyen főztek a hallgatók, kelően kipirulva, nemcsak az izgalomtól, hanem a tűzhely nagy hőleadásától is.

Egy év múlva óriási eredménynek számított, amikor a központi élelmezés tejkonyhájában sikerült 7 db háztartási gáztűzhely beépítése. Itt már sokkal kellemesebb körülmények között folyt a munka. Amikor 1994 tavaszán szóba került, hogy a főiskola megkapja a főépület mögötti lévő nagykonyhát, álmodni sem mertünk arról, hogy szeptemberben már itt kezdjük az oktatást. De sikerült!

ÁTADÁSRA KERÜLT AZ ÚJ TANKONYHA

A konyha kötős céllal készült:

- részben tankonyha a hallgatók számára
- részben tálalókonyha, mely a hallgatók és főiskolai alkalmazottak étkeztetését biztosítja.

Megtervezésénél alkalmazkodni kellett, az épület adta lehetőségekhez. Három egymástól elválasztott főzőrész kialakítására került sor, közös kisegítőhelyiségekkel (raktárak, előkészítők, öltözők, mosogató). A három konyha különböző méretű.

Egy 5, egy 6 és egy 7 tűzhelyes részben egyidejűleg 10+12+14 hallgató foglalkoztatására nyílik lehetőségünk. Ez ugyan megkönnyítette az órarend elkészítését, de jelentős beruházást tett szükségessé, hiszen 36 fő részére kellett felszerelést biztosítani.

Az első évben a hallgatók a normál ételkészítési technológiával ismerkednek. Második évben pedig a diétás konyhatechnológiát gyakorolják. Mindenki önállóan dolgozik. Az óra végen sor kerül az elkészített ételek kóstolására, elbírálására. Mivel egy-egy alkalommal 8-10 ételféleség is készítenek, jelentősen nő a hallgatók ételismerete, mely az étlaptervezési feladatukat is

Elkészült az új tankonyha

megkönnyíti. Ismernünk kell az elkészített étel nyersanyag-szükségletét, készítési módját, az alkalmazható konyhatechnológiai eljárásokat, az étel energia- és tápanyagtartalmát, a tálalás módját. Tapasztalataink szerint a hallgatók a mostohább körülmények között is szívesen vettek részt a gyakorlatokon, de ebben a szépen berendezett, jól felszerelt, új tankonyhában még kellemesebben folyik a munka. Elsőseink természetesnek veszik az új hely adta lehetőségeket, a különbséget valójában csak másodéves hallgatóink érzékelik.

A tankonyha jelenlegi funkcióját szeretnénk kibővíteni. Egy technológiai labor kialakításával lehetőség nyílna, az elkészített ételekben végbement változások vizsgálatára, tudományos munka végzésére.

Bonyárné Müller Katalin és Laborezi Ottóné
főiskolai adjunktusok
Pécsi Tagozat

Gyakorlat az új tankonyhában

Félúton a diploma megszerzéséért

A POTE Egészségügyi Főiskola Diplomás Ápoló (levelező) Szak II. évfolyamos hallgatóinak 1994. szeptember 5-én kezdődött a szakmai gyakorlata, amelynek első szakasza november végével zárult.

A hallgatók gyakorlati oktatását az adott intézetekben dolgozó ápolónők végezték, akiket jó szakmai munkájuk alapján az intézetek vezetősége ajánlott. Az oktatást végző nővérek szakmai felkészítést kaptak 6 héten keresztül, heti 4 órában. A meghívott előadók és a főiskola ápolástant oktató munkatársai előre megtervezett tematika szerint készítették fel a nővéreket. A felkészítő képzés során elméleti és gyakorlati tudnivalókat sajátítottak el, az ápolási dokumentáció jelentőségét hangsúlyozva.

A gyakorlati oktatást végző munkatársaktól munkatervet kértünk, amely magában foglalta a klinikai gyakorlat teljes tematikáját az egyes gyógyító (klinikai) szakoknak megfelelően.

Kihívás volt ez a feladat a betegágy mellett dolgozó nővérek nagy részének, hiszen főiskolai hallgatók gyakorlati oktatásában még nem volt szerepük. Nem kis szorongással készültek hallgatóink is erre a próbatételre. Ismeretlen gyógyító közösségben kellett elméleti tudásukat, gyakorlati rutinjukat bizonyítani. A POTE Gyermeke-, Neurológiai és II. sz. Belgyógyászati Klinikáján "forgó" rendszerben töltötték gyakorlatukat. Az intézeti 1 hetes tartózkodásuk alatt a felkészített gyakorlatvezető

kísérte végig oktatásukat és munkájukat, aki közvetlen útmutatást adott a konkrét munka-szituációkban. Az útmutatás, támogatás főleg a tapasztalatok megbeszéléséből, visszajelzéséből, tanácsadásból és instrukciókból állt. A napi oktatási tervtől függetlenül viziteken, osztályos munkában a hallgatók részt vettek. Egy betegről kellett ápolási dokumentációt készíteni a megadott szempontok szerint. A főiskola által kiadott ápolási dokumentáció az egyes klinikai szakmáknak megfelelően kiegészítésre szorult. Speciális megfigyelő lapokat igényelt a Perinatális Intenzív Centrum, illetve a Neurológiai Klinika intenzív osztályán megfigyelt beteg.

Az irányított gyakorlat néhány kiemelt része:

- bevezető megbeszélések
- osztályos átadás betegre orientált állapot értékelésével
- esetmegbeszélések
- diagnosztikai, elektrofiziológiai részlegek bemutatása
- aktív munka, egyéni beszélgetés a beteggel
- értékelő megbeszélések, referálások

Az intézetek látogatásai során maximális támogatás volt tapasztalható, mind az egészségügyi szakdolgozók, mind az orvosok részéről. Napi tevékenységük mellett szívesen szakítottak időt a hallgatók oktatására. Az intézetek dolgozói kivétel nélkül bizonyították azt, hogy képesek az ilyen és ehhez hasonló feladatoknak eleget tenni.

A hallgatóktól nyert információk alapján nagyon sok gyakorlati tapasztalatot szereztek, amelyeket saját munkahelyükön is szívesen alkalmaznak ezután. Tapasztalatot szereztek a klinikai nővérek is a módszeres, tervezett betegmegfigyelésről, ápolási tervről, értékelésről.

A gyakorlati terminus alatt főiskolánkat meglátogatta Dr. Doris Modly a Cleveland-i egyetem ápolástan professzora. Végiglátogatta az intézeteket, ahol a hallgatókkal, nővérekkel és orvosokkal folytatott rövid eszmecsere. Értékelésnél kitért az egészségügyben oly fontos teamwork jelentőségére és a betegközpontú ápolásra. Rövid bepillantást kapott az intézetekben folyó ápolási, oktatási munkáról. Elégedett volt a hallgatók szakmai felkészültségével és a főiskola gyakorlati rendszerével. Nagyon sok szakmai instrukciót kaptunk, melyek bevezetését feltétlenül indokoltnak tartjuk. Többek között, hogy a hallgató értékelje saját magát, szakmai fejlődését, esetleges hiányosságait. Ez egy struktúrát ad a hallgatók szakmai fejlődéséhez és lehetőséget ad az értékeléshez. Ez a betegközpontú gyakorlat, bebizonyította, hogy az ápolóktól el lehet várni, hogy magas minőségi követelményeknek eleget tévő munkát végezzenek, ezért magától értetődőnek látszik, hogy az ápolószemélyzetnek magasán kvalifikálnak kell lennie.

A diplomás ápolók a mai elvárások követelte minőségi munkára akkor lesznek képesek, ha az alapos szakmai tudásuk mellett birtokában vannak munkájuk eredményességének és nem utolsósorban elismerésüknek.

Palfi Ferencné
főiskolai adjunktus
Pécsi Tagozat Diplomás Ápoló Szak

Finnországi kapcsolat, avagy egy tanulmányút tapasztalatai

A POTE Egészségügyi Főiskola Pécsi Tagozatának Dietetikai Szaka néhány évvel ezelőtt szakmai együttműködési kapcsolatot alakított ki a Jyväskylä-i Central Finland Polytechnic College Home Economic fakultásával. A kapcsolat ezideig főként oktatók, ill. hallgatók cserélő látogatására terjedt ki, melynek keretében egy alkalommal finn oktatók, két alkalommal pedig finn hallgatók látogattak meg Főiskolánkat és tanulmányozták a dietetikusok oktatási rendszerét és gyakorlatát. A kapcsolatfelvétel előkészítésére 1994-ben szakunkról Dr. Figler Mária szakvezető járt Jyväskylä-ben. A kölcsönös látogatások eddigi tapasztalatai alapján perspektivikusnak látszott az együttműködés továbbfejlesztése és újabb területekre történő kibővítése.

Ennek előkészítésére 1994. novemberében lehetőségem nyílt személyes látogatást tenni a Jyväskylä-i főiskolán, főként az ottani képzési szisztéma tanulmányozása és a jövőbeni együttműködési lehetőségek

feltérképezése céljából. A rendkívül érdekes tanulmányút során mód nyílt a Home Economics szakok oktatási rendszerben elfoglalt helyének áttekintésére, továbbá ezen szakirányú képzés tematikájával és képzési struktúrájával kapcsolatos részletes, mind az elméleti, mind a gyakorlati oktatásra kiterjedő tapasztalatszerzésre. Külön szerencsés egybeesés volt, hogy látogatásom idején a Jyväskylä-i főiskolán egy nemzetközi tudományos tanácskozás zajlott, melynek témáját éppen a Home Economics szakok, ill. a politechnikai főiskolák rendszerével kapcsolatos tapasztalatok képezték különböző országokban, így Hollandiában, Dániában és Norvégiában.

Az alábbi beszámolóban a tanulmányút tapasztalatait és az abból következő perspektivákat kíséreltem meg összefoglalni abban a reményben, hogy az összegyűjtött információk a Szakunkat érintő konkrét együttműködésen túl talán más szakokon oktató kollégák számára is szolgálhatnak némi újdonsággal és érdekességgel, esetleg gondolatébresztő tanulságokkal is.

1. A politechnikai főiskolák rendszere:

Mind újszerűségét, mind a hazaitól eltérő koncepcióját tekintve külön figyelmet érdemel az az oktatási rendszer, amelyet Finnországban a politechnikai főiskolák (Polytechnics Colleges) láncolatával valósítanak meg. Ez az 1991-ben bevezetett szisztéma a finn oktatási átalakítás talán legfontosabb és legkiemeltebb részét jelenti, melyet a Finn Oktatási Minisztérium a gyakorlati reform lényegéeként határoz meg.

A rendszer alapvető sajátága, hogy azzal egy igen jól alkalmazkodó, több irányból is átjárható, többfokozatú gyakorlati képzési formát hoztak létre, amely főként különböző speciális területek számára képez eltérő kvalifikáltságú szakembereket. A rendszer jelenleg összesen 22 főiskolát, ezen belül 262 intézményt foglal magában, melyben mintegy 90 ezer hallgató végzi tanulmányait.

Az egyes politechnikai főiskolák szakmai-szakterületi alapon profilizáltak és eszerint az alábbi főbb témakörök oktatására szakosodtak:

- ipari technológiák
- erdő- és agrárgazdaság
- kereskedelem, vendéglátás, idegenforgalom
- szociális- és egészségügyi szolgáltatás
- háztartás-management
- ügyvitel és tervezés

2. A Jyväskylä-i politechnikai főiskola

A Jyväskylä-i politechnikai főiskola a Közép-Finnországi Főiskola egyik intézménye, amely négy, egymástól különálló, de közös szervezeti egységbe tartozó iskolát foglal magában. Ezek közül egyik szakközépiskola, míg a többi főiskola, melyek kereskedelmi, vendéglátóipari és háztartási ismeretek oktatására rendezkedtek be.

A **Home-economics szak** - melynek neve magyarra az elnevezés tartalmát is figyelembe véve talán leginkább "háztartás-gazdálkodás" vagy "háztartás-management" kifejezésekkel fordítható - központi intézmény, mely területileg egész Közép-Finnországból fogad hallgatókat. Oktatási profilja három fő témakörre terjed ki, melyek közül Szakunk szorosabb kapcsolatot értelemszerűen a dietetikus-képzéshez legközelebb álló, ételkészítési technológiákat és táplálkozási ismereteket oktató részleggel épített ki. Ezen szak főleg olyan élelmezésvezetőket képez, akik a tanulmányaik után különböző intézmények (iskolák, kórházak, stb.) főzemi konyháinak vezetői vagy beosztottjai lehetnek. Érdekes megemlíteni, hogy ebben a rendszerben tehát különváltak az élelmezésvezetők és a dietetikusok képzése, ami igen racionális megoldás, hiszen a nálunk magas szinten képzett klinikai dietetikusok élelmezésvezetőként történő foglalkoztatása meglehetősen luxusnak íélhető.

A **Home Economics szak tantervében** az oktatás céljának megfelelően elsősorban az ételkészítési technológiák elsajátításához, ill. ezek gyakorlati alkalmazásához szükséges tárgyak szerepelnek. A politechnikai oktatási rendszer egészének koncepciójából adódóan az oktatás gyakorlatcentrikus, főként a közvetlenül alkalmazható ismeretek megszerzésére koncentrál.

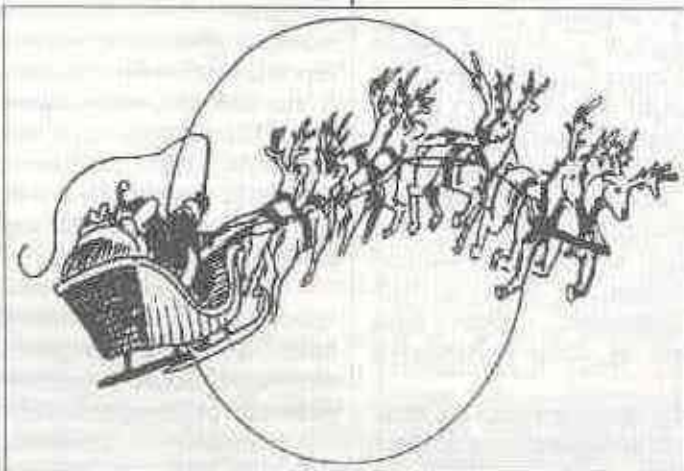
melyet azonban igen jó színvonalú elméleti oktatással alapolnak meg. Az alapoló tárgyak közül kiemelkedő szerep jut az élelmi anyagok, ill. élelmszerek sajátosságait, ill. a feldolgozásuk során bekövetkező változásaikat megismerető témaköröknek, továbbá a táplálkozási ismereteknek. A korszerű táplálkozási kultúra oktatása integráns része a képzésnek, csakúgy, mint a különböző népek ill. országok táplálkozási szokásainak és jellemző ételeinek elsajátíttatása. Teljesen egyértelműen kijelenthető, hogy az ilyen jellegű képzés bevezetése alapvető szerepét játszotta abban, hogy Finnországban a népesség táplálkozása gyors ütemben kedvező irányban megváltozott.

3. Tapasztalatok és perspektívák

A tanulmányút során körvonalazódtak a Dietetikai Szak és a Jyväskylä-i Főiskola közötti további együttműködés formái is. Ennek megfelelően a két

intézmény a jövőben az alábbi területeken kívánja szorosabbra fűzni kapcsolatait:

- kölcsönös **hallgató-esere**, melynek során a finn hallgatók főleg a magyar dietetikus hallgatók klinikai gyakorlataiban vesznek részt, míg dietetikus hallgatóink a Jyväskylä-i főiskola által szervezett nemzetközi kurzusokon kapnak részvételi lehetőséget
- kölcsönös **oktatói csereátogatások**, melyek célja egymás oktatási rendszerének és tematikájának alapos és részletes megismerése
- **oktatási csereprogram**, melynek során a két intézmény kiválasztott oktatói a másik intézményben több hetes kurzusokat tartanak meghatározott speciális témakörökben
- közös **kutatási program** megindítása, amely első lépésben egymás táplálkozási kultúrájának megismerésére, ill. összehasonlítására, továbbá az egészséges néptáplálkozás megvalósítására irányuló tapasztalatok átvételére irányul.

A látogatás idején a Jyväskylä-i főiskola rendezésében zajló nemzetközi tudományos konferencia lehetőséget adott további kapcsolatfelvételre, részben más országok hasonló intézményeivel, részben további finn főiskolai, ill. egyetemi szakokkal. Így együttműködési szándékát fejezte ki a hollandiai Hanzehogeschool Groningen, a norvég Akershus College, továbbá a finn University of Kuopio

Department of Clinical Nutrition és a Joensuu Home and Institutional Economic College jelenlévő képviselője. Ezen együttműködések meg az előkészítés stádiumában vannak, de megítélésem szerint megvalósításuk tovább bővítheti hallgatóink és oktatóink kitekintési lehetőségeit és egyben hozzájárulhatnak Szakunk nemzetközi ismertségének és elismertségének megalapozásához is. Természetesen a kapcsolatfelvétel lehetősége mindezen intézményekkel, vagy azokon keresztül egyéb finnországi főiskolákkal vagy egyetemekkel Főiskolánk más szakai számára is lehetségesek, ehhez mi ilyen igény esetén szívesen nyújtunk segítséget minden hozzánk forduló kollégának.

Dr. Kovács Árpád
főiskolai adjunktus
Pécsi Tagozat
Dietetikai Szak

Visszatekintő

Az következő négy cikket Főiskolánk Pécsi Tagozatán végzett dietetikusok írták a munkában szerzett tapasztalataik alapján. Várjuk a többi tagozaton és szakon már végzett hallgatók visszajelzését is, hiszen amint azt az első cikk szerzője már a címben jelzi: a nagybetűs életben képes igazán érzekelni és értékelni a Főiskolánkon szerzett ismereteket.

A NAGYBETŰS ÉLET nehézségei, avagy hogyan boldogultam a főiskola elvégzése után

Amikor a Főiskola felkért ezen cikk megírására, egyben lehetőséget adott arra is, hogy mérleget készítsék eddigi munkámról és olyan dolgokra ébredjek rá, amik talán eddig nem is tudatosultak bennem annak ellenére, hogy már majdnem hat hónapja dolgozom.

1994 júniusában végeztem a dietetika szakon Pécsen és jelenleg a Baranya Megyei Kerpel-Fronius Ödön Gyermekkorházban dietetikusként dolgozom. Úgy érzem, munkába lépésem napjától kezdve szerencsés helyzetben voltam, mivel a kórházat már gyermekkorom óta jól ismertem, és mert a kezdeti szorongások és nehézségek legyőzésében sokat segített a kórház élélményvezetője, aki a továbbiakban is maximálisan támogatott és lehetővé tette, hogy ne kelljen elveszнем az adminisztrációs munkák és anyagkiszabások rengetegében, hanem a teljes munkaidőmet a gyermekeknek és diétás kezelésüknek szentelhessem.

Viszonylag rövid idő alatt megismertem a kórházat, a leggyakrabban előforduló diétaféleségeket és mindazokat az "apró fortélyokat", amikkel meg lehet nyerni egy kisgyermeket diétájának megtartása érdekében.

Egy átlagos munkanapom az osztályok végiglátogatásával kezdődik, amikor is tájékozodom a már meglévő diéták betartásáról, az esetlegesen felmerülő problémákról az étrenddel kapcsolatban, illetve az új diétákról. A délelőtti folyamán, ha szükséges, részt veszek a viziteken, ahol több részletet is megtudhatok az egyes betegségekről és étrendekről. A legtöbb diétával a belgyógyászati osztályon találkozom, ahol főként vesebetegeket, elhízottakat, hasnyálmirigy és bélbetegségekben szenvedőket kezelnek. Ezek a betegségek jellegüknél fogva számos dietetikai problémát vetnek fel.

Megpróbálok minél több időt fordítani arra, hogy a nagyobb gyermekeknek elmondjam a diétájuk lényegét. Írásban részletesen kidolgoztam a főbb alapelveket, amiket a gyermekeknek és szülőiknek is a rendelkezésükre tudok bocsátani. Kisebbségi, illetve súlyosabb betegek esetében a szülőkkel kell kapcsolatot teremtenem, akiktől

tájékozódhatok az étkezési szokásokról, kedvenc ételekről stb., illetve ezekben az esetekben velük kell megbeszélnem a diétát is.

A kórházban gyermek-művese centrum is működik, ahol jelenleg négy beteget kezelnek rendszeresen. Ezeket a gyermekeket minden kezelés alkalmával meglátogatom, így bármikor tudunk beszélni az étrendjükkel kapcsolatban felmerülő problémákról. Előfordul, hogy a diétalábákat csak akkor tudom felfedezni, amikor részletesen leírjuk az otthon elfogyasztott ételek, italok nevét és mennyiségét. Jó kapcsolatunk lehetővé teszi az ilyen típusú együttműködést is, ami mindannyiunk számára fontos.

Lehetőségem nyílt arra is, hogy a gyermekápolói szakosított végző diákokat élélménytan és dietetika tantárgyra taníthassam, és a kórházi gyakorlaton lévő egészségügyi szakiskolások csoportoknak bemutathassam a kórházi diétákat.

A főiskolán tanult számítástechnikai és informatikai ismereteim kiválóan tudom hasznosítani, sőt mivel állandó számítógép-használatra kényszerültem, rengeteg új dolgot is tanultam. Most éppen a kórház új élélmény programjának a tesztelését végzem.

Azt hiszem szerencsésnek mondhatom magam, mivel szeretem a munkám és a gyerekeket, és még mindig él bennem az a lelkesedés, amivel elindultam ezen a pályán.

Bana Ágnes

Egészségnevelőként az ÁNTSZ-nél

A Baranya Megyei Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat egészségnevelői állásra pályázatot írt ki, melyet megpályáztam és el is nyertem. Mint kezdő dietetikus, akit főleg a klinikai dietetika teendőire oktattak, eleinte nehezen tudtam beilleszteni szerepem az egészségnevelésre. 3-4 hét múltán kibontakoztak előttem teendőim, lehetőségeim. Legelső komolyabb munkám egy általános iskolai egészségnap megszervezésébe és lebonyolításában való részvétel volt. A program különböző témaköröket foglalt magában, így pl. egészséges táplálkozás, életmód, tisztálkodás, szexuális felvilágosítás.

Hamarosan új nagyon nehéz, de nemes feladatot kaptunk. Nehéz volt, mert eddig ilyen jellegű munkát még nem végeztek, tehát nem volt előttünk minta. Nekünk kellett kitalálni a módszert, és ettől a módszertől függött a minőség. Nemes volt, mert olyan célt szolgált, melynek a központjában a jövő egészséges embere állt. Ez a kihívás a WHO által szervezett nemzetközi egészségnevelési programhoz való csatlakozás volt. Célja a krónikus nem fertőző betegségekkel szembeni közös összefogás. Ezek a betegségek a hipertónia, infarctus miocardii, arteriosclerosis, diabetes mellitus, obesitas, tumorok stb. A program lényege a megelőzés, életmódbeli felvilágosítás és változtatás, mégpedig olyan populációkban, akik elszigeteltek, kis létszámúak, és nehezen férnek hozzá az egészséggel kapcsolatos régi és új információkhoz. Ilyen közösségek az 500 fő alatti kis faluk.

Mivel a tevékenység egyenlőre kísérleti jellegű - 5 évre szól - ezért véletlenül 20 kis falut sorsoltunk ki Baranyában. A program a CINDI nevet viseli. (A CINDI a program angol nevének rövidítése.) Első lépésben a falu vezető embereit, a polgármestert, az iskolaigazgatót, az orvost céloztuk meg. Kis csapatunkkal személyesen kerestük fel őket, és elmondtuk különböző érvek alapján, mennyire fontos lenne ha a lakosság a segítségünkkel tenné valamit az egészsége érdekében. Vázoltuk ajánlatainkat, és ezek figyelembevételével dönthettek, csatlakozni kívánnak-e a felkínált programhoz, vagy sem.

A "menü" a következő volt: elsősorban az iskolákban

- általánosban - szerettünk volna elindítani egy egészségnevelési órát, mely nem igényelne plusz órát, hanem az osztályfőnöki óra keretén belül folyna.

Ennek megvalósításához

- elméleti - a tanárok 3 napos ingyenes Soros tréningen vettek részt, ahol részletesen tárgyalták az egészségnevelési témákat: dohányzás, alkoholizmus, AIDS, táplálkozás és

- anyagi - ingyen-kapott minden iskola tanári kézikönyvet és minden gyerek 1-8. osztályig munkafüzetet.

Az én személyre szabott feladatom az volt, hogy felmérjem az iskolai közéletet minőségét a következő

szempontok alapján: a konyha modernsége, higiéniája, ételkészítés technológiája, beszerzési és tárolási lehetőségek, étlapok minőségi ellenőrzése anyagkiszabatok alapján. Sok helyen tragikus körülményeket tapasztaltam. Sajnos, ezt a siralmas helyzetet több tényező is befolyásolta. Elsősorban az anyagi nehézségekre, másodsorban - ami nem elhanyagolható tény! - az ételmezésvezetők szakképzetlenségére vezethető vissza. Egy területen sem volt az ételmezésvezetőnek érettségivel nagyobb iskolai végzettsége. Többségük még csak szakmai továbbképzésen sem vett részt soha, az ételmezést saját háziasszonyi tapasztalataik alapján vezették, ebből kifolyólag heti háromszor került az étlapra reggelire zsíros kenyér teával. Hamarosan intézetünk ezeknek az ételmezésvezetőknek gyorsított tanfolyamot szervezett, ahol a legalapvetőbb táplálkozási tudnivalókat sajátíthatták el. Rám az étlap tervezése, minőségi összeállítás, kisebb reformok bevezetésének megtanítása esett. Mindezt a fokozatosság elvének hangsúlyozásával igyekeztem oktatni.

A felnőtt lakosságot a polgármester és az orvos segítségével vontuk be, mégpedig úgy, hogy falunapot szerveztünk mind a 20 CINDI faluban. E napok alkalmából tájékoztattuk az embereket, hogy miért is vagyunk itt, milyen rossz a lakosság egészségi állapota, ezen változtatni kell és lehet is, de csak úgy, ha ők maguk is akarják. Ezt a kis bevezetőt követte az egészséges táplálkozásról szóló előadás és táplálkozási totó, melyet én adtam elő és "vezényeltem" le. A nap fénypontját az ételkóstoló adta, ahol megmutattuk, hogy a magyar konyha hagyományait kicsit módosítva, milyen egészséges ételeket lehet készíteni. A résztvevők nagyon lelkesen fogadták munkánkat, és kérték, a jövőben is szervezzünk hasonló napot. Mi ezt örömmel megígértük, ugyanis az volt a célunk, hogy felkeltsük az érdeklődést és ezáltal egy egészségesebb jövőt hozunk létre.

A munkánk megkoronázása egy általános egészségügyi szűrés volt a 20 faluban, az orvosok segítségével. A kapott eredményeket kiértékelve tudtuk meg, az egészségnevelés mely dolgában szorulnak több segítségre az emberek. Szintén ezeket az eredményeket használjuk majd fel az 5 év múlva végzendő szűrés eredményeinek összehasonlításához. Ez alapján mérjük fel, mennyire voltunk hatékonyak.

Intézetünk profiljába tartozik még az elhízott gyerekekkel való foglalkozás, melyet DUCI-KLUB-nak nevezünk. A gyerekek torna mellett a táplálkozással is foglalkoznak. Megtanulják az energiaszegény étrend jellemzőit, és megvalósíthatóságát, mégpedig úgy, hogy a gyerekek maguk készítik ilyen ételeket intézetünkben.

A feladataim közé tartozik még más klubok felkérésére pl. hipertónia klub, táplálkozással foglalkozó előadások megtartása, általános iskolákban egészséges életmód-, táplálkozás órák levezetése, a Pollack Mihály Műszaki Főiskola mérnök tanári szakán egészségnevelés óra keretén belül a táplálkozási tudnivalók leadása.

A legújabb örömteli feladatomban pedig a POTE Egészségügyi Főiskola dietetikus hallgatóival a kapcsolatteremtés és a hallgatók egészségnevelői munkánkba való bevonása. Ez már 1994 novemberében meg is valósult, egy kétnapos Kásádi falunap keretében. Ezirányú tapasztalatainkról kérdezték meg III. éves társaitokat. Természetesen az egészségnevelés nem csak táplálkozási részből áll, munkánk nagyon sokrétű, tennivaló van bőven. Csak néhányat említenék még befejezésül: dohányzás leszoktató program, AIDS felvilágosítás, iskolai mentálhigiéne, fogyatékos emberek segítése, nyugdíjas torna, stb. Na és persze a CINDI program folytatása!

Sikeres felkészülést kívánok Nektek, hogy méltóképpen megálljátok a helyeteket bárhová is vetődtek; ezáltal is öregbítve iskolánk jó hírnevét!

Major Rita
egészségnevelő-dietetikus

Fiatal tanárság szemmel

Érdekes dolog a főiskoláról írni, mint fiatal tanárság. Két szemmel figyelem az itt lévő történeteket, mert még bennem él az, amikor velünk indult el az első évfolyam és amikor kezünkbe kaptuk a diplomát. Sokszor visszagondolok, hogy milyen is volt nekünk és összehasonlítom a mostani hallgatók körülményeivel. Mindkettőnek meg van a maga varázsa.

Mint minden kezdetben nálunk is meg voltak a problémák. Nem volt állandó helyünk, ide-oda rohanguztunk az idő rovására, de így több szakmai kapcsolatot alakíthattunk ki, amit munkánk során ki tudunk használni. Most, hogy állandó épülete van a főiskolának a hallgatóknak biztosságot, hovatartozást nyújt. Végül is az iskola a második otthonunk.

Több felsőoktatási intézménnyel szemben kedvező, hogy tanulmányi kirándulások valósulhattak meg. Azt hiszem minden évfolyam számára gazdag élményt jelentett, mint szakmailag és nem utolsó szempontból a csoportok összefonódásánál is, és fontos momentum a tanár-diák kapcsolatban.

Fontos megemlítenem az ételkészítési gyakorlatokat, elsősorban azért, mert azzal, hogy a főiskolának saját tankonyhája lett, - és végig kísérve ezen folyamatot - kissé irigykedve, de örömmel figyeltem az órákon ügyeskedő, lelkesedő hallgatókat. A másik, hogy mint tanuló mindent kézhez kaptunk, el kellett készíteni a megfelelő ételt, elfogyasztani és nem éreztük át, hogy nem kevés munka kellett ahhoz, hogy ez létrejöhessen. Most mint gyakorlati oktató érzem ennek a fontosságát, jelentőségét.

Természetesen egy örök probléma minden diák szemében a jegyzet. Sok esetben fordultak hozzám segítségért és mosolygok, mert emlékszem a "mi időnkben" úgy tanultunk, hogy a szobánkban akkora könyvtáraz volt mindenütt, hogy mi szinte ki sem látszottunk.

És nem maradhat ki a legizgalmasabb dolog a hallgatók életéből, a vizsga. Itt mindenki mindig ötöst szeretett volna az indexbe, de ugye ez nem valósulhatott meg, és fel voltunk haborodva, hogy miért pont én nem. Hát igen, most itt egy kényelmetlen oldalon ülve, - igaz még csak figyelgetve - de belátom, hogy voltak és vannak a feleletekben alapvető hiányosságok (ami a hallgatóknak jelentéktelennek tűnik), de ezek akadályozhatják a jeles megadást.

A legfontosabb kérdés az oktatás! A dietetika egyre nagyobb teret hódít (fogyókúra, koleszterinszint...), de alapvető probléma a hogyan! Divat diéták alapján, amik nem egészségesek, bár ők azt hiszik. Az oktatás keretén belül lehetőség van táplálkozási felvilágosításra, tanácsadásra, hogy mit-miért-hogyan szabad, mi jó az egészségnek. És itt tapasztaltam hogy nem mindegy, hogy mit-hogyan adunk elő, hogyan demonstráljuk és mennyire kérdezzük azt vissza. Mint hallgató nem tekinthetem fontosnak, mert kevés visszajelzés volt arról, hogy mennyire volt hatékony a tanácsadás. De fontos hangsúlyt fektetnünk a minőségre és arra, hogy visszajelzéseket kapjunk.

Talán ebből is látható, hogy kezdetben az ösvényt valakinek elkezdni, járni letaposni a vad indákat, kiirtani a gazokat és fokozatosan tágítani és szebbé tenni az utat nyíló virágokkal, gyümölcsöző fákkal, hogy az utánunk jövőeknek minél könnyebb és szebb lehessen.

Kovács Ildikó dietetikus
főiskolai tanársegéd
Pécsi Tagozat

Első évem a Megyei Kórházban

Nem könnyű összegezni az elmúlt egy évet, ami azóta telt el, hogy munkába álltam - gondoltam, mikor felkértek, írjak tapasztalataimról.

Azt hiszem nem csupán én érzem úgy, hogy bizony nem könnyű az embernek élete első munkahelyén elkezdni dolgozni. Milyenek lesznek a munkatársak, mennyire tudom használni mindazt, amit megtanultam, valóban úgy működik-e minden, ahogy erre felkészítettek? Az első benyomások, a kezdeti bizonytalanság...

Aztán a megszerzett tapasztalatok után gördülékenyebben, olajozottabban megy minden. Én is tele izgalommal és kételyekkel vágtam neki a "felnőtt életnek". Minden igyekezetem ellenére az első pár hónap bizony nehéz volt. Kollégáim nagyon segítőkészek, bármikor fordulhattam és fordulhatok hozzájuk most is segítségért, tanácsért. A kórház területén négyen dolgozunk dietetikusként. Én, mikor idekerültem sebészeti és belgyógyászati osztályokat kaptam. Természetesen a belgyógyászati osztályon több teendőm akad. A betegeket igyekszem rendszeresen látogatni, tartani velük a kapcsolatot. Úgy tapasztalom, hogy érdeklődők, szívesen fogadják a tanácsot s persze örülnek egy kis beszélgetésnek. Az orvosok az esetek kevés kivételével általában nyitottak a mi munkánk felé (ami egy kicsit nehezen megy, az egy-egy új dolog bevezetése, jelenleg egy leromlott betegnek adható folyékony tápszerral kapcsolatban).

A munkám másik oldala egy kis konyhai és irodai munka. A hagyományos napi több órát igénylő, kézzel történő anyagkiszabás és étrend előírás helyett nálunk a munka ezen része már számítógépen folyik, ami naponta csak egy, esetleg két embert köt le, így az egyéb feladatokra több idő jut. Itt említeném, hogy a számítógép-kezelésnél mindenképp segítséget jelent, hogy valamilyen szinten jártasságot szereztem a főiskolai tanulmányaim alatt.

A legtöbb probléma talán az étel osztásánál adódik, amelyek úgy gondolom klasszikus problémák mint pl: hideg az étel mire a beteghez kerül, nem a megfelelő diéta jut el a beteghez. (A tálalás központi tálaló rendszerrel történik, azonban nem egyéni tálalással, csupán diéták szerinti külön tálalással.)

Összességében azt mondhatom, mindaz, amit megtanultam szakmailag jól hasznosítható. Mint már említettem, jól jön a számítógépes ismeret, a nyelvismeret szintén, ha utána kell, hogy járjak valaminek.

Munkámmal kapcsolatban azt gondolom és tanácsolom is minden jövőendő dietetikusnak, elsősorban rajtam, rajtunk múlik, hogy mennyire fogadtatjuk el munkánk szükségességét. Ha rendszeresen látogatom az osztályt, felkeresem a betegeket, próbálok segíteni, én is a gyógyításban résztvevők munkájához csatlakozom, az orvos és a nővér is igazi munkatársként kezel, és úgy érzem, sokban hozzájárulhatok a beteg felépüléséhez és a helyes, egészséges életmódra neveléséhez.

Gyulavics Ildikó
Baranya Megyei Kórház

Kommunikáció - interperszonális interakció az ápolásban

címmel, 1994. őszi napvilágot látott a diplomás ápoló szak számára készült jegyzet dr. Császár Piroska szerkesztésében.

Az Európai Közösség országaiban az orvosi és egészségügyi fakultásokon nem hiányzik a kommunikáció tantárgy oktatása, ami nem mondható el a hazai egészségügyi felsőoktatásunkról, noha mindenki számára egyértelmű, természetes elvárás a szavak mezéjén.

J
O
S
S
Z
E
K
Ö
T
Ő

Nyugat-európai minta szerint indítottuk be a diplomás ápolóképzést az elmúlt évben hazánkban, egységes curriculum alapján. Természetesen szerepel a kommunikáció az oktatandó tárgyak között.

A jegyzet megjelenítése egy tankönyvvel szemben támasztott formai igényt is kielégít, újszerűen tördelt, fotóillusztrációkkal alátámasztott.

A tananyag didaktikailag jól szerkesztett, tagolt, logikusan építkező, mindez elősegíti tanulhatóságát.

A jegyzet szakmai háttere gazdag, elméletigényes, mindvégig figyelmet kellő.

Szemléletmódjában - tematikájában, példaanyagában ellenőrző teszt-kérdésekben - gyakorlatorientáltság tükröződik.

A jegyzet két fő részből áll. Az első - az elméleti, általános tájékozódást és eligazodást - a második rész pedig a gyakorlati alkalmazást segíti elő.

Ez utóbbi rész a hallgatók számára saját élményre építő, individuális tanulást tesz lehetővé, ugyanakkor a praktikus fejezetek egyben a beteg szuverenitásának és autonómiájának erősítését is gyakoroltatják.

Kiemelést érdemel az elméleti részből a "Szakmai kommunikáció" című fejezet, a gyakorlati részből a "Hallgatás", a "Bizalom", a "Támogatás" című aktivizáló fejezet.

Fontos és időszerű, egyben hiánypótló volt a szerző témaválasztása, a kommunikációnak az egészségügyi (ápolási, gondozási) helyzetekre való alkotó adaptációja, rendszerbe foglalása.

Sikeres segédeszközzé válhat annak a tudományterületi ismeret-elsajátításnak és alkalmazásnak, mely minden kétséget kizáróan a jobb emberi együttműködés szolgálatában áll.

Ennek köszönhetően a jegyzet országos igényt elégít ki, az európai standardhoz igazodó diplomás ápolóképzés területén.

A betegápolás története és szemelvénygyűjtemény a betegápolás történetének irodalmából

A POTE Egészségügyi Főiskola kiadványsorozatában a Diplomás Ápolóképző Szak hallgatói részére elkészült a jegyzetsorozat újabb kötete, amely a betegápolás történetét dolgozza fel a történelem előtti kortól kezdődően napjainkig. A tananyag ismerteti a hallgatókkal a betegápolás kialakulását, feladatait, lehetőségeit, szervezeti és tevékenységformáit.

Az igényes kivitelű, fotókkal és körabeli dokumentumokkal illusztrált kiadvány fejezetenként is élvezetes olvasmány. A szerző számos olyan kérdésre keres és ad választ, mint:

- a betegápolásban rejlő hatalom, vagy annak hiánya,
- a betegápolás oktatásában uralkodó zűrzavar,
- a betegápolás és más egészségügyi hivatások kapcsolata,
- a társadalom viszonyainak változásai és a betegápolás,
- a betegápolást gyakorlók összetétele, stb.

A betegápolás célja mindezek figyelembevételével minden időben ugyanaz volt: a beteg ember egészségének lehetőség szerinti visszaadása.

A kiadványban számos kuriózumszámra menő adat is található, melyekről kevés vagy egyáltalán nincs ismerete korunk emberének:

Miről vallanak az emberiség őskorából származó barlangfestmények, s csontleletek?

Honnan ered a magyar "agyafürt" kifejezés?

Az ókori Indiában a Charaka Samitha című orvosi kézirat szerint az "ápolónak" milyen képességekkel kellett rendelkeznie?

A korai kereszténység milyen új dimenziót jelentett az ápolás terén?

Az ókor és középkor közötti átmeneti időszakban a szerzetesek a kolostori rend és fegyelem alatt szolgálva, hogyan váltak a betegek, vakok, nyomorékok gondos ápolóivá?

Hogyan váltak a rablólóvagokból betegeket gyámolító keresztelóvagok?

Kik voltak a Stefaniták?

Miért választotta élethivatásául az utolsónál is utolsóbb foglalkozást, a polgári betegápolást egy régi birtokos- és bankárcsalád leszármazottja?

Sok egyéb mellett ezekre a kérdésekre is választ kaphat az olvasó, ha kézbeveszi a "Betegápolás története" c. kiadványt. A szerző, dr. Buda József főiskolai tanár kitarító kutatómunka eredményeként publikálta a kötetet, s ezzel egy "szakmai fehér foltot" számolt fel, mivel ilyen témájú könyv hazánkban magyar nyelven nem jelent meg.

"Reading on Nutrition for Learners of English"

a POTE kiadványsorozat keretében jött létre a dietetikus hallgatók számára Sélleyné Gyúró Mónika szerkesztésében.

Nyilvánvalóvá vált tanuló és gyakorló dietetikusok számára, hogy korunk egyik legjelentősebb kihívásával szembesülnek tanulmányaik és munkájuk során. Munkájuk magas szintű végzéséhez elengedhetetlenül szükséges az angol nyelv tudása, hiszen a kutatások, eredmények jelentős része ezen a nyelvterületen jelenik meg.

A kötet szerkesztője nem dietetikus, hanem gyakorló nyelvtanár. A szöveggyűjtemény témáinak kiválasztását a szakmai szempontokon kívül a nyelvi követelmények befolyásolták. Minden végzős dietetikustól elvárható, hogy szakmai könyvekből, folyóiratokból képes legyen az adott szócikkeket középfeladók fokozatán megérteni. Ehhez nyújt segítséget ez a kiadvány, amely a táplálkozástudomány fontosabb fejezeteiből tartalmaz témaköröket.

A cikkek utáni nyelvi gyakorlatok a legjobb szövegmegértést, a szókincs- és nyelvtani készségek fejlesztését segítik elő.

Az 1. fejezet - a teljesség igénye nélkül - tartalmaz rövid életrajzokat azokról a kutatókról, akik jelentősen hozzájárultak a táplálkozástudomány fejlődéséhez.

A 2. fejezet a táplálkozás fiziológiájával foglalkozik, míg a 3. fejezet a tápanyagok természetével, valamint azok kihatásaival az étrendre.

A 4. fejezet az energiaforrások a szervezet egészségi állapotára gyakorolt hatásairól szól.

Az 5. fejezet kitekintést nyújt egyes kultúrák étkezési szokásaira.

Amíg a 6. fejezet a testsúlyproblémákról, a 7. fejezet az ételallergiákról és ételtartósításról nyújt képet.

Az utolsó két fejezet a táplálkozási betegségekről és az emberek speciális csoportjainak étrendi szükségleteiről közöl cikkeket. A szöveggyűjteményt néhány humoros anekdota zárja, melyek szintén táplálkozási témájúak.

A kötet szerkesztője különös figyelmet szentelt annak, hogy a kiválasztott cikkek korszerűek, érdekesek és olvasmányosak legyenek, ezzel is kedvet csinálva az olvasóknak, hogy kezükbe vegyék a gyűjteményt. Mindazonáltal a szerkesztő célja az volt, hogy a kötetben szereplő szövegek elősegítsék olvasói nyelvi fejlődését.

Funkcionális anatómia

Jegyzet a POTE Eü. Főiskola (valamennyi szak) számára. Terjedelme: 200 oldal számos szöveggel, ábrával és táblázattal.

Írta: Dr. Török Béla

Lektorálta: Dr. Flerkó Béla

A "Funkcionális anatómia" főiskolánkon az I. éven oktatott alaptantárgy. Miután nem követhető az orvostanhallgatók képzésénél bevált gyakorlat, hogy az emberi test felépítését a jól ismert Szentágotthai-Réthy tankönyv anyaga, továbbá önálló boncolás és szövettani mikroszkopizálás révén sajátítsák el a hallgatók, a főiskola vezetése saját anatómiai jegyzet készítését határozta el. Egyúttal az emberi test szerveinek és azok egyes különleges részeinek tanulmányozása céljából un. Adam-Rouilly preparátumokból, háromdimenziós műanyag készítményekből álló anatómiai múzeumot létesített.

A szerző és a lektor az orvostanhallgatói ismeretanyag kritikus csökkentésével és az egészségügyi szakközépiskolák ismeretanyagának jelentékeny emelésével, egy új, mintegy köztes, mindemellett igényes, funkcionális szemléletű anyagot kívánt szolgáltatni. A jegyzet a leíró anatómia szokásos fejezeteit foglalja magában, messzemenően kerüli a tájanatómiai részleteket, szükségszerűen tömöríti és egyszerűsíti a tudásanyagot, számos összefoglaló táblázata megkönnyíti a gyors áttekintést és így a tanulást. A latin nomenclatura használata az egészségügyben kívánatos és szükséges mértékűnek tűnik. Jó lenne, ha egy leendő második kiadásban a szükségessé váló változtatások, kiegészítések, illetve esetleges törlések mellett még több ábra segítené az emberi test bonyolultabb részeinek megértését.

Tűzvédelmi ismeretek

A POTE Eü. Főiskola kiadványsorozatában valamennyi szak hallgatói részére elkészült a jegyzetsorozat újabb kötete, amely a tűzvédelem kérdéseit dolgozza fel Peternel Piroska munkája.

A tanyanyag megismerteti a hallgatókkal:

Az alapfokú és elsődleges tűzvédelmi ismereteket oly módon, hogy csak minimális mértékben tartalmaz speciális szakkifejezéseket.

A kronológiai történelmi visszatekintésből megtudhatjuk, hogy "vajon ki volt Flórián?"

A konkrét tűz és káreset statisztikai adattáblát, amely kuriózum és izelítőül szolgál az 1993. évi és 1994. I. félévi tűzoltóversenyekről.

A szakszerűséghez szükséges alapfogalmakat és meghatározásokat, a tűz megelőzés műszaki-technikai lehetőségeit. Mi a teendő tűz esetén? A tűzoltási tennivalókat, tevékenységeket, az oltáshoz használatos eszközöket is megismerteti a jegyzet.

Az egészségügy teljes tevékenységi körét átfogó létesítési és használati szabályokat.

Az otthoni és szabadidős cselkedetekkel, tevékenységekkel kapcsolatban sok használati jótanácsot ad az "Óvakodjunk a tüztől!" fejezet.

JEGYZETEK

A jegyzetet a megkülönböztetett betűformák, kiemelések, tagoltsága, továbbá ábrák, rajzok, idézetek teszik könnyen olvashatóvá, szemléletessé, áttekinthetővé.

Mindennapi életünkben számtalan tűzokozási lehetőség van és erre fel kell hívni a figyelmet, sőt a helyes magatartási formát is meg kell mutatni.

A jegyzetben foglalt tudnivalók ezt teszik és az olvasónak megfelelő hasznos tűzvédelmi színvonalat eredményeznek.

Mese és valóság

Tudjátok miért lett híres ember Kenneth Smith? Azt mondjátok, hogy a nevét soha nem hallottátok?

Kenneth Smith az Egyesült Államok Baltimore városában élt. Egyszerű kedves ember volt, semmi feltűnő dolog nem történt az életében. Jóformán senki nem ismerte jó ideig, csak a családja és a szomszédai, no meg azok, akik Baltimore egyik külvárosából indultak napi munkájukra, a város központjába. Kenneth Smith ugyanis villamosvezető volt. Mindig ugyanazon a vonalon, ugyanabban az időben kapott beosztást. A villamos végállomása a külvárosban egy kis téren volt, oda futott be a jókedvű Kenneth Smith járműve naponta tízenöttször. Általában egy-egy járat között 7-8 perc szabad ideje volt.

Eleinte rettenetesen unta ezeket a szabad perceket. Nem dohányozott, az újságot egy-két szünetben átnézte, aztán ácsorgott a külvárosi téren, amely hővelkedett elvadult bokrokban. Nyaranta a gaz is magasra nőtt rajta, senki sem törődött a kis térrel a város szélén.

Kenneth Smith egyszer aztán megunta a céltalan várakozást és elhatározta, hogy üres perceit hasznosítani fogja. Vett egy éles metszőollót, és megnyeste a fákat, bokrokat. Kiirtotta a tüskés bozótokat és a nagyra nőtt gáz. Mindennap csak egy-két négyzetméternyi területet tisztított meg a téren. S a nyár végén az egész terecske rendezett kerülyben állt a járókelőkben.

A következő évben a környékbeli gyerekek csatlakoztak az unatkozás elleni mozgalomhoz. Pedig senkinek nem szólt, senkit nem kért fel közülük a segítségre. Rövidesen csodálatos virágoskertté varázsolták a városszéli csöndes kis végállomást.

Látták ezt nem csak az ott lakók, hanem mások is, akik látogatónak érkeztek a városnak abba a részébe, vagy egyszerűen csak unatkozásból villamosoztak egyet a külvárosban. A példa ragadós lett. Az egyik önkéntes kert a másik után alakult ki az elhagyott területeken. Mindenkinél tetszett az átalakulás: a szemétdombok helyett virágágyások, a tüskébokrok helyett szépen metszett bokrok díszítették a külvárost.

Könnnyű lerombolni egy házat, sokkal nehezebb felépíteni. Könnnyű bírálni, nehéz cselekedni.

Ha bírálattal töltöd idődet, nem marad időd a cselekvésre.

Könnnyű terveket készíteni, nehéz azokat megvalósítani. Egyébként is ha hajlékot akarunk adni az embereknek, többet ér egy megépített ósdi ház, mint egy megtervezett, de el nem készült palota. Jószándékod mit sem ér, ha nem válik tette.

Mivel nem teszel sokat, gyakran nem teszel semmit. Pedig többet ér, ha valamit cselekszel, még ha kevés is az.

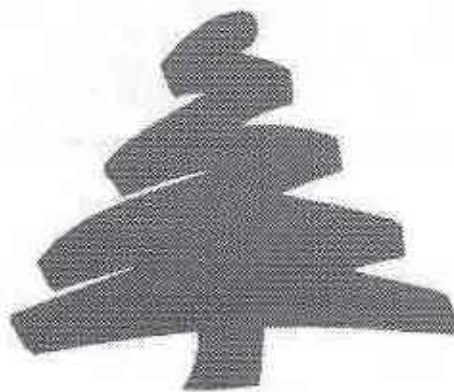
A végtag, amelyet nem használnak elrohad. Az ember, aki nem cselekszik, nemcsak hogy nem halad előre, hanem visszafejlődik.

Nem tökéletesedhetsz, csak ha cselekszel. Nézd magad körül az embereket. Sokat vesződnék, beszélnek, cselekszenek, fecserlik erejüket, küzdenek és végül elcsüggednek, mert az eredmény erőfeszítéseikhez képest jelentéktelen.

Cselekvésed eredményességét nem a mozgás intenzitása adja, hanem a szellemed súlya, amelyet hála törekvéseidnek, magában hordoz.

Vannak emberek, akik kis idő alatt, kevés mozdulattal, kis tevékenységgel sokat fognak alkotni: s mások több idő alatt, több mozdulattal, nagyobb tevékenységgel nagyon keveset érnek el. A különbség a cselekvők lelki minőségében rejlik...

-fa-

Hallgatói oldalak

FOODAPEST '84

Már szeptember közepén értesültünk főiskolánk azon lehetőségéről, hogy az évfolyamok évközi szakmai gyakorlatot szervezhetnek. Sokáig tanakodtunk, hol szerezhetnénk hasznos információkat jövőbeli munkánkhoz. Mivel évfolyamunk igen "színes", a döntés nehéz volt. Mikor tudomást szereztünk a FOODAPEST rendezvénysorozatról, a helyszín már nem volt kérdéses.

Az utazás november 24-ére, csütörtökre esett, így a FOODAPEST programok második napjára érkezünk. Budapesten Gaálné Póda Bernadette főiskolai adjunktus (az ételkészítési technológia előadója) várt minket, akinek köszönhetően betekintést nyerhettünk a Gellért Szálló kulisza titkaiba. Itt többek között megismerkedtünk a szálló történetével, majd a szálló manager asszisztense körbevezetett minket. Sétánk során különböző apartamenteket és a "Horthy"-lakosztályt is megcsodálhattuk. A szálló konyhája híres és eltérően a többi négycsillagos hoteltól a tésztaételekhez saját gyártású tésztát használnak. Sajnos a konyhát nem tekinthettük meg.

Délutáni programunk a FOODAPEST pavilonjainak megtekintése volt. Ez a kiállítás különféle magyar és külföldi élelmiszeripari gépeket és termékeket ismertetett meg az odalátogatókkal. A gépek nagyüzemi konyhatechnológia vívmányaiként nem jelentettek számunkra nagy vonzerőt. Időnk nagy részét az élelmiszeripari termékek bemutatóján töltöttük. Az élelmiszerek bemutatása - nem kis örömeinkre - kóstolóval párosult. Többek között bepillantottunk a Tetra Brik papír újrafeldolgozó műveleteibe is. Az ételek mellett különféle italok is helyet kaptak, így például közelebbi ismeretségbe kerültünk a Vodka Finlandia-val is.

A délutánra tervezett McDonald's látogatást a cég év végi csúcsforgalomra hivatkozva sajnós visszamondta, de mi így is elégedetten és új ismerettel gazdagon utaztunk haza.

Szeretnénk köszönetet mondani dr. Boncz Imre főiskolai tanársegédnek, aki vállalta évfolyamunk kísérletét és Gaálné Póda Bernadette adjunktusnak a programok szervezéséért végzett munkáját.

Szabolcs Mariann
Pécsi Tagozat Dietetikai Szak
I. évfolyam hallgatója

HÖK TALÁLKOZÓ

1994. december 16-17-én került sor Zalaegerszegen a tagozatok HÖK képviselőinek a találkozójára, amelyet nagy lelkesedéssel Betlehem József zalaegerszegi HÖK elnök szervezett.

A kora délutáni órákban érkezünk meg dr. Boncz Imrével Zalaegerszegrre, ahol Prof. Dr. Mészáros Lajos tagozatigazgató úr és a tagozatok HÖK vezetői vártak minket. Meglepetésünkre a kaposvári diáktársak nem képviseltették magukat.

A délutáni beszélgetésen többféle hallgatót érintő kérdésről esett szó. Ezek röviden a következők voltak:

- a hallgatóság célszerűnek tartaná egy-az egyetemi példa alapján- az ún. Oktatási Állandó Bizottság létrehozását,

illetve rendszeres összehívását.

E bizottságot a főiskola vezetése, oktatók és bizonyos hányadát a hallgatók alkotnák.

Feladata oktatásügyi kérdésekben való konszenzus teremtése lenne. Bizonyos fókig egyfajta FEED-BACK szerepet is betöltene. (A bizottság létrehozására történő kérelem folyamatban van.)

- megfogalmazódott a közös gólyatábor gondolata is a tagozatok és az egyetem között,

- felmerült a közös

kirándulások ötlete; pl. megvalósítható lenne egy nyári vizitúra a Rábán; (az általam említett párizsi kirándulás megszervezésére később kerül sor).

Az est folyamán közös vacsorán vettünk részt Prof. Dr. Mészáros Lajos tagozatigazgató úrral, s a finom vacsora mellé, nevére palackozott "gyógyszert" - Tokaji Aszút- szopogathattunk.

A késő esti snooker party a közeli biliárd teremben zajlott, ahol mindnyájunkat elkápráztatott Viki játéka, melynek kapcsán a fiúk alulmaradtak. Szállításunk a főiskolán mondhatni szállodai körülmények között volt. A másnap délelőtti búcsúzás után elményekkel tele indultunk haza. A következő találkozó Pécsen lesz márciusban, amelyről írásbeli tájékoztatót kaptok.

Tóth Ambrus
HÖK elnök
Pécsi Tagozat

A POTE Egészségtudományi Főiskola Pécsi Tagozatának Dietetikai Szakos III. évfolyamos hallgatói az előző évek hagyományaihoz híven 1994. november 8-10-ig évközi szakmai gyakorlaton vettek részt.
Már megint...

Ismét felvirradt a nagy nap. Az éjszaka fényei már kialudtak mire csapatunk minden tagja befutott a gyülekezési helyre. Jó hangulatban indultunk útnak, hogy mielőbb tiszteletünket tessük Szombathelyen, ahol szemmel kísérhettük a Megyei Kórház Élelmezési Osztályának délelőtti sürgőldését.

Ebéd után

fakultatív programunk a városközpont megszállása volt (értsd: séta a belvárosban). Tovább indulva az este Kőrmendén ért bennünket. Sorra véve a másnapi napirendi pontokat, mindenki álomra hajthatta fejét 2 ágyas, fürdőszobás hajlékában.

Grazi portyázásunk:

A nap első sugarai épphogy előbújtak, amikor mi már a grazi autópályán pöfögtünk. A GRAZ táblát meglátva maroknyi "seregünk" jó része a busz első felébe tömörült. "100 torokból 100 féle hang" próbálta meggyőzni a grazi helyismerettel rendelkező sofőrt a helyes útirányról.

A Tartományi Kórház portáján már tudtak érkezésünkről és készségesen irányítottak minket a parkolóhelyre. Kleber Úr a szolgáltatási részleg vezetője a dolgozói étterembe kísért bennünket, ahol uzsonnával vártak, és ő közben rövid beszámolót tartott a kórház szolgáltatási részlegének felépítéséről, annak működéséről, a 3,2 km²-nyi klinikának mintegy 3000 betegére mindössze 6 (!) dietetikus jut, de ez a munkában nem okoz fennakadást. Közülük az egyik dietetikus hölgy végigvezetett minket egy olyan konyhán, amely minden kórház számára megirigyelhető lenne, és az élelmiszer raktárakon. Meglepetésünkre boros raktárt is találtunk... E nedűt mártások, szészok készítésére használják.

/Vörösboros mártás:

Vegy 2 nagy főtt sárgarépat, turmixold össze, tégy hozzá tejfölt, tejszínt, 1/2 dl vörösborot, izesítsd ízlesed szerint és melegen tálald. Húsokhoz kiváló kiegészítő. Májbetegnek a bor helyett inkább a szörpöt ajánljuk./

A konyhai látnivalók közé tartozott egy ún. multifunkcionális sütő-főző berendezés is, amelyek szinte

minden főzési műveletet el lehet végezni (Európában 2 helyen van ilyen gép, az egyik Graz.) Minden konyhai gép rozsdamentes fémből készült, csillog-villog. A konyhai dolgozók munkája jól szervezett,

Grazi portyázás

hoft idejük nincs. Ha esetleg mégis van, akkor a másnapi zöldség, illetve alapanyag előkészítést végzik. Saját húsfeldolgozó részleg is működik az élelmezésen. A 1/4 marha beérkezése után henteseik darabolják a húst. Felvágottaikat is maguk készítik egy automata gép segítségével. Ily módon kb. 6 féle felvágott készül a betegeknak.

Nem felejtkeznek meg a betegek születésnapjáról, s olyankor kis süteménnyel s egy szál égő gyertyával kedveskednek nekik.

Ezután átkísértek minket "Mescországba": Gyermekklinika. Ez szó szerint értendő, ugyanis már az épület külseje és az ajtón belépve az előcsarnok figurái is ezt az érzetet igyekeztek kelteni bennünk. Itt egy fiatal orvos, Georg kalauzolt minket, akit a gyerekek akár "kiskutyás doktor bácsinak" is hívhattak volna, mert kitűzőjén egy kiskutya volt látható (Jó ötlet az olvasni nem tudó picurk eligazítására.) A kórház falait gyerekrajzok díszítették. A betegágyakon színes lufik "vigyorogtak" felénk. Tapasztalhattuk, hogy itt a segédápolói munkakört az édesanyák látják el (etetés, itatás) és kötetlen ideig maradhatnak gyermekeik mellett. Véleményem szerint ez szolgálja legjobban a kicsik gyógyulását. Nagyon érdekes volt a kórtermek elhelyezése is. A központi rész egy, talán játszótérnek nevezhető helyiség, tele játékokkal.

Grazi pillanatfelvétel

Itt áll a nővérpult és innét tökéletesen szemmel tartható az összes körterem, melyek sugár irányban futnak ki ebből a szobából. Amit még szintén jó ötletnek találtam és ez is a gyerekek megnyugtatósát szolgálta, az intenzív részleg folyosójának képei. Ezekon ugyanis folyamatában ábrázolták a kis betegek sorsát a kórházba érkezéstől - az ottani ápoláson át - az örömteli távozásig. A klinikán elfogyasztott ebéd után közös városnézést tettünk, fel a várhegyre az óratoronyhoz. Élvezve a langyos őszi napsugár melegét, gyönyörködtünk a csodás panorámában, majd a belvárosban barangoltunk. Kb. 5 óra körül szép és tanulságos élményekkel telítődve visszaindultunk a szállásunkra. Hévízi "csulókaztatás".

A Gyógyfürdő Kórház Élélmezési Üzemének megtekintése után dr. Szekeres László főorvos úr mutatott be nekünk egy érdekes gépet. Olyan számítógéppel összekapcsolt korszerű röntgengép, amellyel a csontok szöveti és ásványianyag tartalmát lehet kimutatni. -Gyógytornászok pontosíthatnak!

Délutáni programunk keretében a bátrabbak úszkálhattak a nyíló tavirózsák között a hévízi tóban, majd a kora esti órákban hazaindultunk.

Köszönetet mondunk dr. Komáromy László tagozatigazgató úrnak, dr. Figler Mária szakvezetőnek és mindazoknak, akik e kirándulás létrejöttében a segítségünkre voltak.

-ta-

(VÉR)SZÍVÁS FELSŐFOKON

Amikor a szomszéd szobából a Teca egy háromnapos vizihulla macerált képével közölte, hogy kész a félve, azt feleltem: én már rég kész vagyok. Minden tekintetben. No de kezdjük az elején! Gondolom, azzal mindenki egyetért, hogy a vizsgaidőszak ugye nem éppen tartozik a világ legegészségesebb dolgai közé. Bárhol az egészről a tudomány se maradjon ki - tudósok állítják, hogy egy-egy ilyen "időszakban" jelentősen megnő a diákok (és vizsgáztatók) intelligenciája. Ebben azt hiszem, egyet is értünk. Na mindgy. Szóval első vizsgaidőszak - hú de durva.

Először még nem tudtam, hogy hogy fogom túlélni. Az ember mindig maximális bátorsággal, de azért kissé szorongva tekint az ismeretlen felé. Most mi? Most hogy? Nagyon nyúzzák az embert? Ilyen és hasonló kérdésekkel bombáztuk a másodéveseket, akik igyekeztek minket teljesen megnyugtanni: tanulni kell, de nem vesztes, majd meglátjátok, nem fog fájni!

Jó hát végül nem is volt olyan sok az a mindössze 13 vizsga. Persze ha beszámítjuk, hogy ebből még az első napokban megcsináltunk 6-ot, a fődírc csak a többi maradt. Még év elején Komáromy professzor úr mondta nekünk, hogy a biológia, mint minden más tantárgy, kis adagban hasznos, nagy adagban toxicus. Magyarul: ne egyszerre akarjunk mindent megtanulni. Biztatólag hatott ez a mondat, de amikor leültem egy-egy vizsga előtt a könyvhalmok közé rájöttem, hogy tulajdonképpen azt jelentette e szállóige, hogy évközben is kellett volna tanulni. Na ja. Késő bánat. Az idő közben haladt előre, s a helyzet kezdett komolyodni. De még így sem volt vesztes.

Egy-egy megmértetés előtt nagy tanulásokot rendeztünk, össznépit is, sőt hajnalokba nyúlót. Aztán reggel 6 óra körül, amikor elkezdünk készülni, próbáltuk egymást nyugtatgatni, hogy minden eszünkbe jut majd, jó tételt húzunk ki, sőt a vizsgáztató is jókedvében lesz. Almodik a nyomor gondolja az ember, illúzió, de lehet belőle valami. Amikor beléptünk a tétthelyre, meglepő volt, hogy nem csapta meg orrunkat a kivégzőhelyekre jellemző vérszag. A vizsgáztató mosolygott: "jöjjenek és húzzanak, itt csak jó tételek vannak". Na igen, biztató! Egy vad rántás és kihúztam a tételt.

S e pillanatban a jó öreg lufiárus arca a vadnyugaton kevésbé volt figyelemreméltó, ahogy a felé száguldó nyilvesszőre meredt, mint saját nyuvadt torzulmányom.

A szemem hirtelen olyan lett, mint az a bizonyos apróra vágott hagyma az olajon: üveges. Hm. Ilyen tétel nem is volt. Pedig dehogynem. Eszembe jutott, hogy az idegosztályon már jó előre közölték, hogy náluk hosszú a karácsonyi szünet, úgy hogy van szabad hely bőven, menjünk nyugodtan. Na jó. De inkább talán máskor. Aztán végül is levizsgáztunk. Hogy jött össze? Összejött. Pihenésre nem sok idő maradt.

Pár nap, és újra kezdtek az egészet. Vagyis a második félévet. Előtte azonban irtózatossá levezetést rendeztünk egy fantasztikus buliban. Utólag már csak egy dolog foglalkoztat: vajon leszünk-e olyan öregek, mint ahogy most kinézünk.

Gyócsi József
Pécsi Tagozat, Dietetikai Szak

A Pécsi Orvostudományi Egyetem Házi TDK Konferenciája 1995. február 23-25. között került megrendezésre az Egyetem Központi Épületében. Az Egészségügyi Főiskola

hallgatói az idén is külön Egészségtudományi Szekció keretében mutathatták be előadásukat.

Összesen 22 előadás hangzott el, ami kettővel több az előző évinél és az idén is mind a négy tagozat képviseltette magát a Konferencián. Balatinecz Judit II. éves hallgató az orvostudományi szekcióban tartotta meg előadását. Az előadásokat hallgatva megállapíthatjuk, hogy hallgatóink jól felkészültek, értékes előadásokat mutattak be.

A zsűri értékelése alapján kialakult végeredményt az alábbi táblázat mutatja. Hat előadás részesült I. díjban, négy II. díjban, míg további négy előadás III. díjat kapott. A díjazott előadások a kapott pontok sorrendjében kerültek feltüntetésre. A nem díjazott előadásoknál névsorban kerültek felsorolásra a szerzők.

Házi TDK Konferencia '95

Az országos Tudományos Diákköri Konferencia Egészségtudományi Szekciójában négy hallgatónk vehet részt. Zahola Tamás és Óvári Timea előadást tart, míg Nemes Timea és Kakukk Marietta poszterrel vehet részt a debreceni rendezvényen.

Ezúton szeretném kiemelni a témavezetőket is, akiknek gondoskodása lehetővé tette hallgatóink számára, hogy TDK munkát végezzenek és eredményeiket a Konferencián is bemutathassák. Ugy vélem, az egészségügyi tudományos diákköri mozgalom ezen oktatókon múlik, hiszen a hallgatók számára szükséges egy tutor, egy vezető, aki partnerként kezeli őket és segíti munkájukat.

Szóval ezúton is szeretnék gratulálni minden előadónak, szerzőnek és témavezetőnek, s további kitartó és eredményekben gazdag munkát kívánok mindannyiuknak.

Dr. Bancz Imre

A TDK Konferencia végeredménye

Díj	Név	Tagozat	Témavezető
I.	Zahola Tamás	Zalaegerszeg	Simon Anikó
	Zahola Tamás - Bükki Judit	Zalaegerszeg	Barton József
	Zahola Tamás - Czopf Eszter	Zalaegerszeg	Barton József
	Nemes Timea	Szombathely	Koltayné Élbás Zsuzsanna, Horváth Róbert
	Kakukk Marietta	Pécs	Figler Mária
	Óvári Timea	Zalaegerszeg	Barton József, Kiss Imre
II.	Pintér Eszter	Szombathely	Piskoty Gábor
	Boros Mónika	Zalaegerszeg	Varsányi Zoltán, Laky Rezső, Tóthné Steinhausz Viktória
	Bognár Timea - Laskovics Henrietta	Szombathely	Kiss Judit
	Borbély Erika	Szombathely	Turay András
III.	Farkas Rita	Szombathely	Laziry Györgyné
	Tóth Ambrus	Pécs	Kovács Árpád
	Kucsera Mónika	Szombathely	Torma Zsuzsanna
	Gyarmati Norbert	Szombathely	Vass Péter
	Arbanász Timea	Kaposvár	Bíró Hunorné
	Balatinecz Judit	Pécs	Tamásy Veronika
	Dombi Gábor	Szombathely	Benkő Margit, Horváth Izidorné
	Jankó Anita	Zalaegerszeg	Simon Anikó
	Kiss Katalin	Kaposvár	Bíró Hunorné
	Kovács Attiláné Polgár Beáta	Kaposvár	Vágvölgyi Erna
	Tóth Gabriella	Szombathely	Giczey Sárolta
	Varga Károly	Szombathely	Vass Péter

HÍREK

Központi hírek

1994. november 10.

Megalakult a POTE Egészségügyi Főiskola Tanári Testülete. A testületi ülésen megválasztották a tisztségviselőket: elnöknek dr. Széll Kálmán főiskolai tanárt, titkárnak dr. Horváth Boldizsár főiskolai tanárt.

1994. november 11-12.

Debrecenben az orvosegyetemi rektorok értekezletén részt vett dr. Buda József mb. főigazgató.

1994. november 29.

Dr. Kelényi Gábor rektor részvételével tartotta meg az Egészségügyi Főiskola az aktuális feladatokkal foglalkozó Igazgatói Tanácsülését.

1994. december 14-19.

Dr. Buda József mb. főigazgató Hollandiába látogatott. A Maastrichti Egyetemen tanulmányozta az ápolóképzést, dietetikus és egészségügyi tanárképzést. Az együttműködés első lépéseként három oktató érkezik tapasztalatszerésre a POTE Egészségügyi Főiskolára.

1994. december 15.

A Magyar Orvostörténeti Társaság Elnökségi Ülésén dr. Buda József mb. főigazgató, mint elnökségi tag, illetve mint a Dunántúli Tagozat elnöke vett részt.

KITÜNTETÉSEK

A Főiskola történetében az 1994-es év az első, amikor elismerésben részesülhettek munkatársaink, így az alábbi kitüntetések átadására került sor, időbeli prioritás szerint:

Dr. Kiss Ilona: Főigazgatói Dícséret (jún. 1.)

A Zalaegerszegi Tagozat igazgatójaként a Gyógytornász Szak, majd a Diplomás Ápoló Szak beindításában a dologi, eszközbeli, személyi, tartalmi feltételrendszer megteremtésében, fejlesztésében nyújtott áldozatkész teljesítményt. A munkával szemben megnyilvánuló igényességéért munkatársai becsülték.

Dr. Buda József: Magyar Felsőoktatásért emléklapelt, Miniszteri kitüntetés (jún. 27.)

Az Egészségügyi Főiskola mb. főigazgatója, főiskolai tanár. A Főiskola kialakításában, hazai és nemzetközi elismertségének megteremtésében kimagasló és elvülhetetlen érdemeket szerzett és szerez ma is.

A főiskolai szakok fejlesztése, a jegyzetperpetuár bővítése, az Európai Közösség normáinak megfelelő diplomás ápoló képzés kialakítása fémjelzi tevékenységét.

Munkatársaitól, beosztottjaiktól mindig a legtöbbet igyekszik kihozni, ugyanakkor önmaga teljesítményével szemben is megnyilvánul fáradhatatlansága, igényessége. Mindezért tisztelet övezi.

Dr. Boncz Imre: Rektori Dícséret (jún. 27.)

Az Egészségügyi Főiskola egyik legfiatalabb munkatársa, főiskolai tanársegéd, aki a hallgatói mozgalom (Hallgatói Önkormányzat) létrehozásában, irányításában, gondozásában szerzett elismerést tevékenységével. Munkáját szorélyen és nagyfokú igényességgel végzi.

Dr. Újsághy Erzsébet: Főigazgatói Dícséret (szept. 6.)

Az Egészségügyi Főiskola Kaposvári Tagozatának igazgatója, fáradhatatlan szorgalommal hozta létre a védőnő, majd a diplomás-ápoló szakképzést, mely feltételrendszerét tekintve nyugat-európai mércével mérhető. Önzetlenül szolgálja a tagozati feladatokon túlmutató össz-főiskolai érdekeket. Túlmunkát vállalva rendszeresen és kiemelkedő színvonalon szervezi a Kaposvártól zajló főiskolai továbbképzéseket, workshop-okat, rendezvényeket. Elismerés övezi munkatársai körében.

Dr. Gyódi Gyula: Főigazgatói Dícséret (szept. 6.)

Az Egészségügyi Főiskola Kaposvári Tagozat Védőnő Szakának vezetője, főiskolai tanár. Kiváló szakmai tudással végzi a Védőnő Szak elméleti és gyakorlati oktatásának szervezési feladatait. Felkészültségének, megbízhatóságának köszönhetően munkatársai tisztelik.

Dr. Lakner László: Rektori Dícséret (szept. 21.)

Az Egészségügyi Főiskola Szombathelyi Tagozatának igazgatója, kiváló szervezési készségének köszönhetően magas színvonalon irányítja, menedzseli kezdetektől a legtöbb szakot (védőnő, ált. szociális munkás, diplomás ápoló) magában foglaló tagozatot. A tagozati oktatási-képzési feladatok mellett kiváló workshopok, továbbképzések, rendezvények megszervezését készséggel vállalja. Nagy szerénységgel, ugyanakkor kitartó céltudatossággal ér el kiemelkedő fejlesztési eredményeket. Vezetői kvalitásáért, kollegiális viszonyulásáért munkatársai megbecsülését élvezik.

Kishonti Kálmán: Pro Universitate ezüst fokozat (okt. 20.)

Az Egészségügyi Főiskola Kaposvári Tagozatának gazdasági vezetője a főiskola megalapítása óta kiemelkedő szervező munkát végzett az oktatás-képzés optimális feltételeirendszerének megteremtésében. Nehéz lenne felsorolni azt a számos fejlesztő változtatást, amelyet tett és amelyekhez pénzt is "teremtett", ritka vállalkozói szellemű gazdasági irányító kvalitásának köszönhetően. Mindezért munkatársai elismerése övezik.

Graf Ferenc: Pro Universitate bronz fokozat (okt. 20.)

Az Egészségügyi Főiskola Pécsi Tagozatának gazdasági vezetője, a képzés megalapítása óta elkötelezett szervezője a gazdasági feladatoknak. Eredményes tevékenységének köszönhetően vált lehetővé a Tagozat épületkomplexumának, a kialakított tankönyvházak főiskolai szintű oktatási célra történő átalakítása. Készséges magatartása elismerést vívott ki munkatársai körében.

Dr. Császár Piroška: Rektori Dícséret (dec. 22.)

A Főiskola mb. főigazgató-helyetteseként a tanulmányi ügyek koordinálási feladataiban vesz részt, ügyis, mint az Oktatási Bizottság elnöke. Szerepet vállalt az új típusú diplomás ápolóképzés előkészítésében, beindításában. A diplomás ápolóképzés segédanyagául szolgáló első jegyzet a nevéhez fűződik. A felvételi vizsgák, az avatási ünnepségek megszervezésében való közreműködés feladatainak részét képezi. Az "Összekötő" című főiskolai információs lapot szerkeszti.

Dr. Takács Magdolna: Rektori Dícséret (dec. 22.)

Az Egészségügyi Főiskola Szombathelyi Tagozata Általános Szociális Munkás Szakának vezetője. Jó szervező készséggel, lelkiismeretes feladattudattal dolgozta ki - az országban még újdonságnak számító - szociális munkás szak oktatási-képzési tevékenységrendszerét, tartalmi tematikáját. A felvételi vizsgák megvalósításában nagy elkötelezettséggel vesz részt. Humánus beállítódása, vezető tevékenységében is megnyilvánul, munkatársai szeretettel veszik körül.

1994-ben kinevezett főiskolai tanárok és docensek

Főiskolai tanárok

Dr. Horváth Boldizsár

1950. február 16-án született. Szülész-nőgyógyász szakvizsgával rendelkezik. Szombathelyen a Vas megyei Markusovszky Kórház főorvosa és az Egészségügyi Főiskola Szombathelyi Tagozat Védőnő Szakának oktatója.

1984-ben "Kiváló Egészségügyi Munkáért" egészségügyi miniszeri kitüntetésben részesült. 1992-től az orvostudományok kandidátusa. Majd félszáz eredeti közleménye jelent meg. Hazai és külföldi kongresszusokon előadásokkal szerepelt. Hatféle bizottságban, testületben társelnökként, titkárként, illetve tagként tevékenykedik.

Dr. Kovács L. Gábor

1948. március 15-én született. Szakvizsgái: klinikai laboratóriumi vizsgálatok, valamint neuroendokrinológia. A szombathelyi Vas megyei Markusovszky Kórház orvosigazgatója, címzetes egyetemi tanár. Az Egészségügyi Főiskola Szombathelyi Tagozatának vendégelőadója. Oktatott a POTE-n, majd a SZOTE-n. "A Szegedi Orvostudományi Egyetem Kiváló Oktatója" kitüntetést nyerte el.

1979-ben az orvostudományok kandidátusa, 1986-ban az orvostudományok doktora lett.

Szakmai kollégiumok, tudományos társaságok, MTA munkabizottságok, alapítványi kuratóriumok, folyóirat szerkesztőbizottságok tevékenységében mint vezető, ill. mint tag vállal aktív részvételt.

Félszáznál több könyvfejezet, száznál több eredeti közlemény és kongresszusi előadás fémjelzi tudományos tevékenységét. A "Pándy Kálmán Emlékérem" birtokosa.

Dr. Mészáros Lajos

1931. július 24-é született. Tudógyógyász, kardiológus és farmakológus szakvizsgával rendelkezik. A Zalaegerszegi Megyei Kórház osztályvezető szakfőorvosa, címzetes egyetemi docens és megyei pulmonológus szakfőorvos. Az Egészségügyi Főiskola Zalaegerszegi Tagozatának igazgatója.

1958 óta folyamatosan jelennek meg közleményei, melyek száma több mint száz, hazai és külföldi szakmai kongresszuson előadóként rendszeresen szerepel. Több ETT kutatási téma irányítási feladatát látja el, mint témavezető. A HIETE továbbképző kurzusaiban mint felkért előadó rendszeresen részt vesz. Zala megye Alkotói Díjának tulajdonosa.

Dr. Széll Kálmán

1926. május 29-én született. Három szakvizsgát (sebész, traumatológus, majd anaesthesiológusi és intenzív terápia) szerzett. A szombathelyi Markusovszky Kórház Anaesthesiológiai és Intenzív Beteggéllátó Osztály vezető főorvosa volt. Jelenleg az Országos Anaesthesiológiai és Intenzív Terápiás Intézet, továbbá az Egészségügyi Főiskola Szombathelyi Tagozatának igazgató-helyettese, címzetes egyetemi docens. *Kitüntetései:* "Kiváló orvos", "Szakszervezeti Aranyérem", "Munka érdemrend arany fokozata", a "Magyar Köztársaság Érdemérem Tiszti Keresztje". Kilenc tudományos pályázaton nyert díjat. Két emlékérem, három emléklap, egy emléklakett birtokosa. Majd kétszáz közlemény, háromszáznál több kongresszusi előadás jellemzi munkásságát. Egy hónapnál hosszabb *külföldi tanulmányútai* voltak: Kanada (Montreal), Berlin, Bécs, Hollandia, Románia.

Dr. Tahin Tamás

1939. január 13-án született. A Pécsi Orvostudományi Egyetem elvégzése után a Társadalomtudományi Intézetben kapott állást, ahol jelenleg is dolgozik, mint az orvosi szociológiai csoport vezetője, docensi beosztásban. Az ELTE filozófiai szakát végezte, majd orvosi szociológiából kandidált. Az orvosi-szociológiának az orvosképzésbe való bevezetése és megalapozása hazai vonatkozásban kapcsolódik a nevéhez. A POTE-n kívül oktatót éveken át a SOTE-n is. A JPTE-n megszervezte a Szociológiai Tanszékét. Rendkívül nagy oktatási, kutatási tapasztalattal rendelkezik. Neve ismert a hazai és nemzetközi szakmai tudományos körökben. Publikációi (cikkek, tanulmányok, könyvrészletek) magyar, angol, német és lengyel nyelven jelentek meg. Sok külföldi tanulmányutat, kongresszust (Berlin, Varsó, Párizs, stb.) tudhat maga mögött. Tagja az ISA Orvosi-Szociológiai Kutatóbizottságnak, az MTA Szociológiai Bizottságának, a TMB Szociológiai-Demográfiai Szakbizottságnak és a Magyar Szociológiai Társaság elnökségének. Az orvosi-szociológiai oktatás meghonosításáért Pro Universitate Ezüst fokozat *kitüntetésben* részesült. Tudományos tevékenységét akadémiai díjjal ismerték el.

Dr. Tárnok Ferenc

1941. február 16-án született. Belgyógyász és gastroenterológus szakorvos, ugyanakkor laboratóriumi szakorvos is. A Zala megyei Kórház II.sz.Belgyógyászati Osztályának osztályvezető főorvosa. Az Egészségügyi Főiskola Zalaegerszegi Tagozat Diplomás Ápoló Szakának vezetője. Majdnem száz közleményéből az elsőszerzős közlemények szinte teljes egészében angol nyelvűek. Közel azonos a hazai és külföldi kongresszusokon elhangzott előadásainak száma. Tudományos fokozata: az orvostudományok kandidátusa (1986). Több tudományos társaság tagja, III. vezetőségi tagja. A "Kiváló Munkáért" minisztériumi *kitüntetés* birtokosa.

Főiskolai docensek

Dr. Barton József

1937. július 31-én született. Az általános orvosi diplomán kívül fogszakorvosi képesítést is szerzett. Tevékenységét meghatározta a sportéletlen, sportegészségtan iránti tudományos érdeklődés, melynek köszönhetően hosszú időn át oktatója volt a Pécsi Tanárképző Főiskola Testnevelési Tanszékének. 1974-ben jelent meg a "Biomechanika" című egészségügyi főiskolai jegyzete. Ezt követte egy újabb jegyzet: "Anatómia, élettan és egészségügy". Későbbi "Biomechanika" című tankönyvi változatát a Kiadói Főigazgatóság Nívódíj-ban részesítette. 25 éves felsőoktatási múltja, tudományos munkássága predestinálta több külföldi tanulmányútra, mint pl. NDK, Csehszlovákia, Jugoszlávia, USA, Finnország. Nemzetközi társaság tagja és nemzetközi folyóirat magyarországi referense. Felsőszáz tudományos közleménnyel, majd száz kongresszusi előadással szerepelt a szakági tudományterületen.

Dr. Rumi György

1941. december 14-én született. Belgyógyászból szakvizsgázott. A POTE II. sz. Belgyógyászati Klinikáján dolgozott, mint osztályvezető és oktató egyetemi adjunktusként. 1986-ban a Kaposvári Megyei Kórház II. sz. Belgyógyászati Osztályára kerülve az osztályvezető főorvosi teendőket látja el. A Főiskola Kaposvári Tagozata Diplomás Ápoló Szakának vezetője, címzetes egyetemi docens. Több mint hatvan tudományos közleménye jelent meg. 1984-ben Pro Universitate Ezüst Fokozat *kitüntetésben* részesült. Tagja, vezetőségi tagja több tudományos társaságnak. Csehszlovákiában és Tübingenben tanulmányúton vett részt.

Pécsi hírek

1. Május 30. - június 5. között dr. Figler Márai a Dietetikai Szak vezetője Hollandiában, Wageningenben vett részt Táplálkozás és életmód epidemiológia konferencián.
2. Július 15-31. között dr. Boncz Imre tanársegéd a Pannonia TEMPUS JEP keretében Párizsban a BULL cégnél tett tanulmányutat.
3. A Dietetikusok Országos Szövetsége és a Pécsi tagozat Dietetikai Szak szervezésében (Bonyárné Müller Katalin koordinálásával) tartották meg Pécsen október 14-15-én a dietetikusok második országos konferenciáját.

4. November 10-én Prof. Dr. Komáromy László tagozatigazgató, dr. Figler Mária szakvezető, Bonyárné Müller Katalin főiskolai adjunktus, tankönyvvezető és Tóth Ambrus III. éves dietetikus hallgató látogatást tett a grazi Akadámie für Dietdienst-nél.

5. A Dietetikai Szak I. éves hallgatói a FOODAPEST élelmiszertechnológiai kiállítást tekintették meg november 24-én.

6. A Diplomás Ápoló Szak december 14. - január 25. között tanárfelkészítő programot szervezett a II. éves hallgatók klinikai gyakorlatainak előkészítésére.

7. Vendégprofesszor a Pécsi Tagozaton

A Pécsi Tagozat Dietetikai Szakán vendégprofesszorként oktatót a folyó tanév második félévében dr. Stersky Attila. Stersky professzor a Kanadai Egészségügyi Minisztérium Ottawában működő Élelmiszer Védelmi Intézetének munkatársa. Az 1995. február 6. - március 10. közötti időszakban a II. éves dietetikus hallgatók mikrobiológia oktatása során a vendégprofesszor előadásokat tartott és gyakorlatokat vezetett. Az előadások és gyakorlatok során hallgatóink a legmodernebb élelmiszer mikrobiológiai eredményekkel, módszerekkel ismerkedhettek meg.

Kaposvári hírek

1. Elkészült a zenei részleg a könyvtárban. Egyszerre 8-an élvezhetik a 4 csatornán kínált zenei, vagy nyelvi anyagokat. Zenehallgatáshoz CD lemezek állnak rendelkezésre, nyelvtanuláshoz hangkasszettek széles választéka várja az érdeklődőket a könyvtári nyitvatartás teljes idejében.

2. A védőnő képzésben először került feldolgozásra a retorika tantárgyként. A hallgatók nagy része pozitívan értékelt, de a videotechnikával néhányan nehezen barátkoztak meg.

3. A Diplomás Ápolói Szak II. évfolyam hallgatói a 8 hetes nagygyakorlatukat új gyakorló terület bevonásával, nemcsak a "Kaposi Mór" Megyei Kórházban, hanem a Mosdósi Tüdő- és Szív Kórházban töltötték. A délelőtti feladatokon kívül délutáni műszak tennivalóival is megismerkedtek hallgatóink.

4. "A DIPLOMÁS ÁPOLÓ KÉPZÉS lehetőségei az alapellátásban" címmel Koritar Károlyné főiskolai adjunktus 2 alkalommal tartott előadást. 1994. október 28-án az alapellátás dolgozóinak az EDDSZ-el közösen szervezett továbbképző napon főiskolánkon, majd 1994. november 1-én Mosdóson a Szakdolgozói Napon, ahol az igazgató főorvos felkérte, hogy a GYERMEKGYÓGYÁSZAT című folyóiratban megjelentethesse az előadás szövegét.

5. 1994. november 9-én védőnői módszertant oktató tanárok Budapesten találkoztak, ahol dr. Szél Éva professzor asszony vezetésével megbeszélték a 4 éves képzés védőnői módszertan oktatásával kapcsolatos problémákat, kicserélték tapasztalataikat.

6. Az I. Nemzetközi AIDS Kongresszus 1994. november 17-18. között került megrendezésre Budapesten, amelyen dr. Bíró Hunorné főiskolai tanársegéd vezetésével 10 fő III. évfolyamos védőnő hallgató vett részt. A kongresszuson megismerkedtek a vitát vezető "JANOS" nevű HIV pozitív fiatalemberrel akét meghívtak Kaposvárra egy klubfoglalkozásra. Ígéretének eleget téve 1994. december 7-én délután meg is érkezett barátjával együtt. A több mint 3 órás beszélgetés során hallgatóink választ kaptak kérdéseikre, sok új hasznos információt szereztek. A jó hangulatú találkónak - bár még rengeteg kérdésük lett volna - a hőesség vetett véget, mert vendégeinknek haza kellett utazniuk.

7. Ez évben is megrendezték a II. éves védőnő hallgatók a már hagyományossá vált "Jótekonysági bál"-t, melynek bevételét minden évben az egészségügyi ellátás egy-egy területének javítására szokták felajánlani. A bál jó hangulatban és szép anyagi sikerrel zárult.

8. Ismét megtartottuk a NYÍLT NAP-ot 1994. november 29-én 10-15 óráig, ahol kb. 80-100 fő érdeklődő vett részt Somogy-Zala-Tolna-Baranya megye középiskoláiból. Nagyjából egyformán oszlottak meg a védőnő és diplomás szak iránt érdeklődő diákok.

9. A Budapesti Országos Tisztifőorvosi Hivatal a "Védőnőképzés jelene és jövője" címmel 1994. november 30-án 1 napos konferenciát szervezett, melyen az országos, megyei és városi vezető védőnők, a főiskolák tagozatigazgatói és a védőnői módszertan oktatók vettek részt. Iskolánk részéről 2 oktató és dr. Ujsághy Erzsébet tagozatigazgató vett részt, aki előadást tartott a főiskolánkon folyó védőnő képzés 5 éves multjáról - jelenéről - és jövőjéről.

10. 1994. december 1-2-án Budapesten az Országos Szülésznő - Védőnő Konferencián 4 III. évfolyamos védőnő hallgatónk vett részt.

11. Arbanász Timea III. évfolyamos védőnő hallgató 1994. november 30-án meghívást kapott az AIDS Világnap alkalmából rendezett, városi középiskolai vetélkedő zsűrijébe. A sikeres rendezvényen a vetélkedő játékvezetői feladatait is rábízták.

12. 1994. december 2-3-4-én a TIMOTEUS Társaság szervezésében Budapesten rendezett 3 napos kongresszuson hallgatóink közül 15 fő vett részt. A társaság itt mutatta be "Fiatalok az Élet Kúszójában" (FÉK) programját.

13. 1994. december 9-én a védőnői szak rendezésében ismét megrendezésre került főiskolánkon a fővárosi-, megyei-, városi vezető és oktató védőnők és a szak oktatóinak közös értekezlete.

A szakmai nap programja:

1. Dr. Ujsághy Erzsébet tagozatigazgató és Dr. Gyódi Gyula szakvezető üdvözlése és megnyitója.
2. Dr. Bíró Hunorné főiskolai tanárságéd "Feedback a nyári gyakorlatról" címmel előadást tartott, melyen ismertette a kérdőíves felmérés eredményét. Az előadás élénk vitát váltott ki.
3. Horváth Pálné főiskolai adjunktus a klinikai gyakorlatok rendjének változásáról, az évközi letöltés módjáról, tapasztalatokról, eredményekről tartott értékelő ismertetést.
4. Ebéd után kezdődött az ALLÁS BÖRZE, ahol a III. évfolyamos hallgatók találkozhattak vezető és oktató védőnőkkel.

14. A hagyományos karácsonyesti műsor keretében 1994. december 19-én vehette át Dr. Gyódi Gyula a "Kaposi Mór" Megyei Kórház Gyermekosztály vezető főorvosa, szakvezetőnk a "JÓTEKONYSÁGI BÁL" bevételeiből felajánlott 50.000 Ft-ot (azaz Ötvenezer forintot), melyet egy ultrahangos párásió berendezés beszerzésére ajánlottak fel a II. évfolyamos védőnő hallgatók.

Zalaegerszegi hírek

1. Dr. Barton Gábor főiskolai docens, a Liverpool John Moores University research associate-je 1995. január 18-án workshop-ot tartott a POTE Egészségügyi Főiskola Zalaegerszegi Tagozatán az intézet birtokába jutott AnaLysa 1.0 videó mozgáselemző programjának ismertetésére. A TDK vezetősége által szervezett workshop-on a biomechanikai mozgáselemzéssel foglalkozó TDK-s hallgatók, az oktatók és érdeklődők vettek részt.

2. 1994. december 01-én a POTE Egészségügyi Főiskola Zalaegerszegi Tagozata Gyógytornász Szak tudományos ülést rendezett. Elektroterápia témakörben előadást tartott Bogáné Fatér Zsuzsanna adjunktus, aki főiskolánkon e témát oktatja, valamint Dr. Darabosné Ti Irma a HIETE Egészségügyi Főiskola Fizioterápia Tanszék tanárságédje, Dr. Győri Sándorné vezető gyógytornász O.B.I-től, Dr. Rákli Kálmánné vezető gyógytornász Szombathelyről, Zethner Györgyi gyógytornász O.O.R.I-ből és a NEMECTRON cég nemzetközi igazgatója Marcel Begoc úr, Dr. Barton József, a POTE Egészségügyi Főiskola Zalaegerszegi Tagozatának igazgató-helyettese

bemutatta a "Biomechanikai alapismeretek és egészségügyi főiskolák hallgatói részére" c. könyvét. Az előadások a régió gyógytornásza, fizioterápiás asszisztensei, a téma iránt érdeklődő orvosok és a gyógytornász hallgatók nagy létszámú érdeklődése mellett zajlottak. Az ülés a NEMECTRON HUNGÁRIA Kft., a tudományos ülés szponzora készülék bemutatójával zárult.

Tóthné Steinhauz Viktória
tanárságéd, a tudományos ülés szervezője

Szombathelyi hírek

1. 1994. november 14-én a Pápai Szimfonikusok adták elő Presser-Horváth A. Padlás c. musicaljét a szombathelyi Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban, ahol tagozatunkról több, mint száz hallgató vett részt a bemutáción. A nagysikerű amatőr előadásban hatszor tapsolták vissza a színészeket.

2. November 30-án egy szombathelyi előadó, Kalmár Melinda Weöres Sándor:Psyché feldolgozását mutatta be a Jókai úti kollégium tetőtéri klubjában maroknyi, ám lelkes közönség előtt, igen nagy sikerrel.

3. December 6-án a másodéves szociális munkás hallgatók lelkes csapata hívta meg a Mikulást, a hallgatókat, s a dolgozók kisgyermekait is egy igazi ajándékosztó Mikulás estre. A műsort ők maguk írták, szervezték és adták elő. A gyerekek boldogok voltak, a felnőttek meghatódtak, mindenki örült.

4. December 14-én a Weöres műsoros est sikerén felbuzdulva tagozatunkon újabb verses összeállításra került sor, ezúttal Radnóti és Villon verseket hallgathattak a kényes izlésű publikum.

5. Október 12-15. között Salgótarjánban a Nemzetközi Pszichodarma Kongresszuson Vass Péter a Szombathelyi Tagozat főiskolai adjunktusa vett részt.

6. December 15-én a Máltai Szeretetszolgálat Ifjúsági Csoportja köszöntötte helyettünk is a közeledő Karácsonyt az ebédlőben felállított és felöltöztetett fenyőfa előtt. A rockművek hangulatát idéző háromnegyed óra feledtette a közeledő vizsgaidőszak kínjait és megelőlegezte az otthoni Karácsonyi mézessütemény illatát.

7. Október 17-én Dr. Maria Bruckmüller a Lebenshilfe Österreich elnökszónya tartott előadást az "Értelmi fogyatékosok rehabilitációja Ausztriában és a Lebenshilfe tevékenysége" témában.

8. Október 19. Bogdán János a Gandhi Gimnázium alapítója és igazgatója a JPTE tanára előadást tartott a III. évfolyamos szociális munkás hallgatóknak a "Cigányság - mint különleges csoport - a szociálpolitika szempontjából" címmel.

9. Október 21-23. A Szociális Munkás-Hallgatók II. Országos Konferenciáján Szekszárdon tagozatunk Szociális Munkás Szakát 3 oktató és 9 hallgató képviselte.

10. Dr. Illei György szakvezető augusztus 29-30-án részt vett Pécsen az Orvostudományi Egyetem III. sz. Államvizsga Bizottságának munkájában, annak tagjaként.

11. Szeptember 9-én került megrendezésre az elsőéves hallgatók számára a Gólyatábor, színes és változatos programmal Somogyi Józsefné adjunktus szervezésében.

12. Október 2-9 között látogatott a szombathelyi Tagozatra a licesteri Charles Frears College of Nursing két oktatója, Miss Phyllips és Mr Pleasence. Megismerkedtek a Tagozat munkájával, előadásokat tartottak hallgatóink számára és közösen kialakításra kerültek azok az elvi és gyakorlati teendők, melyek a két Intézmény további tartós együttműködésének alapjait képezhetik. Itt tartózkodásuk során látogatást tettek Pécsen, hol fogadta őket Dr. Kellermayer Miklós rektorhelyettes és Dr. Buda József főigazgató, továbbá felkeresték a zalaegerszegi Tagozatot és a szombathelyi Megyei Kórházat is.

13. Október 14-15-én a Zalaegerszegen megrendezett III. Országos Ápolásetikai Kongresszuson részt vett Németh Gyuláné és Somogyi Józsefné adjunktus.

14. A november 30-i Nyílt Napon az Ápoló Szak oktatói ismertették az érdeklődőkkel a Szakon folyó oktatás célját, módszereit és bemutatást tartottak a demonstrációs teremben és laboratóriumban.

15. December 1-én Dr. Illei György szakvezető előadást tartott a III. Magyar Védőnői-szülésznői Országos Konferencián Budapesten.

16. December 6-8. között a Szombathelyi Tagozaton került sor az új típusú szülésznőképzés tanárfelkészítő tanfolyamára, melynek megrendezésére a Népjóléti Minisztérium a Tagozat Diplomás Ápoló Szakát kérte fel. A 40 résztvevő előtt elhangzott előadások egy részét a Tagozat oktatói (Dr. Takács Magdolna és Dr. Illei György szakvezetők, Somogyi Józsefné adjunktus) tartották.

17. November 13-án került sor a szombathelyi Katolikus Továbbképző Központban a Becker professzor vezette konferenciára "Segítségnyújtás haldoklóknak" témakörben. A Diplomás Ápoló Szakot Somogyi Józsefné és Németh Gyuláné adjunktusok, valamint 12 hallgató képviselték.

18. Október 11-én Dr. Doris Modly értékelte a Kaposváron rendezett összejövetel keretében a Diplomás Ápoló Szakon folyó oktatómunka főbb tapasztalatait. Ezen részt vett Dr. Illei György szakvezető és Somogyi Józsefné adjunktus.

19. Október 24-én tartották meg a Magyar Ápolási Egyesület küldött közgyűlését. Ezen részt vett Somogyi Józsefné adjunktus, a Magyar Ápolási Egyesület Vas Megyei Szervezetének elnöke is.

20. Október-november hónap folyamán Somogyi Józsefné adjunktus a Megyei Kórház és a Szaktovábbképző Intézet által szervezett továbbképző tanfolyamon előadásokat tartott az ápoláslélektan tárgykörben.

21. Október 13 - november 3. között az AIDS elleni küzdelem jegyében rendezett felvilágosító előadássorozat keretében Dr. Illei György szakvezető a szombathelyi és a körmendi kórházban, valamint köszegi, sárvári, körmendi és vépi oktatási intézményekben tartott előadásokat.

22. Somogyi Józsefné adjunktus részt vett az október hónap folyamán az Egészségbiztosítási Önkormányzat és a Magyar Ápolási egyesület által Budapesten rendezett "Otthon ápolás"-i Kongresszuson és a sévd nőverszervezet által Székesfehérváron novemberben rendezett kiértékelő értekezleten.

23. 1994. szeptemberétől Dr. Giczy Sarolta, a Diplomás Ápoló Szak szakvezető helyettese a Budapesti Drogközpont szervezésében indított egyéves, felsőfokú narkológiai tanfolyamot végez. Az elsajátított új ismeretek azonnal továbbadásra kerülnek. "A hazai drogfogyasztás helyzete, megelőzési lehetőségek, módszerek, gyógykezelés" címmel meghirdetett 30 órás speciálkollégiumi képzés formájában.

24. 1994. novemberében a Szombathelyi Tagozat Máltai Ifjúsági Csoportjának újabb 4 szociális munkás szakos hallgatója látogatott Aachenbe. Kétfétes gyakorlatuk alatt a város több szociális és egészségügyi, illetve karitatív intézményének működését tanulmányozták.

25. Márciusban negyedik alkalommal mennek sítáborba a Szombathelyi Tagozat hallgatói. A szlovákiai Oszadnicán 42 fő ismerkedik a sietés alapjaival. Az 1000 m magasságban lévő sicutumban 9 db különböző nehézségű sípálya áll a résztvevők rendelkezésére.

Ösztöndíj

Jelenleg a hallgatók támogatása ún. normatív rendszerben történik. Ennek lényege az, hogy a felsőoktatási intézmények egy évre (1995-re) egy hallgató után 65.000 Ft-ot kapnak. Ezen összeg országszerte egységesen ugyanennyi, viszont nem jelenti azt, hogy mindenki ennyit is kap kézhez. Jelentős különbségek mutatkoznak az elosztásban. Ezt a pénzt ugyanis minden egyetem ill. főiskola saját hatáskörében és saját maga által meghatározott szempontok alapján osztja fel.

Nálunk a normatíva 12 hónapra van elosztva, vagyis átlagosan 5.400 Ft jut havonta egy hallgatóra. Az elosztás arányait 1991-ben a Pécsi Orvostudományi Egyetem hallgatói szavazták meg, s a Hallgatói Önkormányzat ezek alapján végzi az elosztást. A következő négy címen történik kifizetés:

1. Alapellátás ("húspénz")

Ezt minden, az Egyetemre szabályszerűen beiratkozott hallgató kézhez kapja (1.900,- Ft/fő/hó egységesen).

2. Étkezési hozzájárulás

Ez szintén alanyi jogon, vagyis mindenkinek járó juttatás. Itt az elosztás a lakóhely szerinti differenciálás alapján történik: 1.150,- Ft/fő/hó vidékieknek ill. 750,- Ft/fő/hó pécsi állandó lakosúaknak.

3. Tanulmányi ösztöndíj

Ennek átlagos összege 2.050,- Ft/fő/hó. Ezt azonban már nem mindenki kapja, csak az, akinek utolsó félévi tanulmányi átlaga 3.51, vagy felette van. Ugyancsak ezen keretből kerül kifizetésre a kiemelt tanulmányi ösztöndíj, melyet akkor kapsz, ha az utolsó két félév átlagolt átlaga 4.71, vagy felette van. Egyiket sem kell külön kérvényezned, az átlagod ill. átlagaid alapján automatikusan kapod.

4. Szociális ösztöndíj

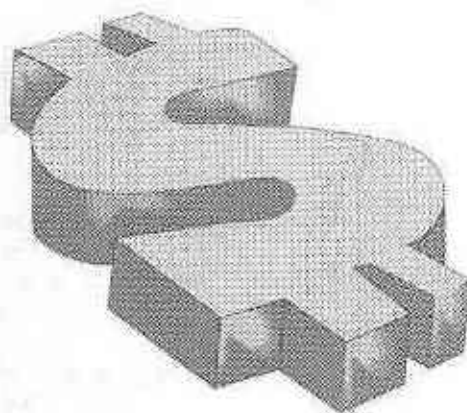
Átlagos összege 400 Ft/fő/hó. Ebből a hátrányos szociális helyzetű hallgatók részesülhetnek. A rendszeres szociális támogatás mellett létezik rendkívüli szociális segítség is. Ezt a nevének megfelelően igen indokolt és rendkívüli esetekben lehet igényelni, korlátozott számban.

Miért alacsonyabb az ösztöndíj, mint az első félévben? A hallgatók jelentős hányada (hosszvetőlegesen háromnegyede) kap tanulmányi ösztöndíjat. A pénzkeret adott, és azt mindél több hallgató között kell elosztani, annál kevesebb jut egy főre.

Az előző félévhez mérten pedig a csökkenés oka abban rejlik, hogy az első félévben az elsőévesek (akikből jelenleg sok van a főiskola különböző szakain) nem kaptak tanulmányi ösztöndíjat, mivel nem volt tanulmányi átlaguk. Így a keretet akkor kevesebb ember között kellett szétosztani. A második félévben a keret nem változott (hiszen sem a hallgatói létszám, sem a normatíva nem módosult), viszont az elsősök is már kapnak tanulmányi ösztöndíjat, így mivel több részre kell osztani a keretet, egy főre kevesebb jut.

Egyébiránt a közelmúltban sok vihart kavart és még jó ideig napirenden lévő tandíj kérdést sem lehet igazán elválasztani az ösztöndíj problémakörétől. Valószínű, és logikusnak is tűnik, hogy a hallgatói juttatásokat nem lehet elszigetelten kezelni, hanem azokat komplexen kell újraértékelni. Ez pedig magában foglalja a normatíva (ösztöndíj), a tandíj, a kollégiumi díj, a jegyzetvásárlási támogatás, esetleges hitelkonstrukció stb. kérdéskörének átfogó rendezését. És a fő eredményeket itt lehet majd elérni a hallgatóságnak.

Dr. Bontz Imre

LEVÉL AZ OLVASÓHOZ

Az új az az újság megjelenési formájában is látható, az új, érthető bekezdéssel új formában kerül kiadásra az Összekötő. A számítógépes technika nyújtotta újításokon kívül néhány szerkezeti változást is szeretnénk bevezetni.

Az Összekötő utolsó négy száma az egyes tagozatok bemutatkozásának jegyében készült el. A jövőben átlátszó képet szeretnénk adni az egész főiskoláról, így minden tagozat anyagát örömmel fogadjuk. Az újság készítése nem előszörban területi, inkább tematikai alapon történhet, vagyis adott számban egy-egy meghatározott témának szentelünk nagyobb terjedelmet. Az újságba a beérkezés illetve az aktualitás sorrendjében tesszük be az anyagokat, tekintettel az oldalazás jelentette korlátokra.

Az anyagokat az egyes tagozatok szerkesztőin keresztül kérem eljuttatni hozzám. Tisztelettel és nyomatékosan kérek mindenkit, hogy a közlésre szánt cikkeket számítógépes szövegszerkesztővel, lemezen kérem beadni, lehetőleg Windows alapú szövegszerkesztő használatát kérem (Word for Windows — WinWord). Így érzem, manapság már a számítógépek használata széles körben elterjedt, minden tagozaton hozzáférhető, így ezek használata nem jelenthet különösebb problémát.

A következő szám lapzártójának idejét az előző szám utolsó oldalán kereset hirdetésben közöljük.

Köszönettel:

Dr. Boncz Imre

Utolsó oldal

Lapzártva:

1995. május 12. péntek

A Pécsi Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskola információs lapja
Szerkesztő Bizottság:

Dr. Császár Piroska, Gaálné Póda Bernadette, Horváth Pálné, Dr. Barton József, Dr. Lakner László

Felelős szerkesztő:

Dr. Boncz Imre

Kiadja: *Dr. Buda József*, a POTE Egészségügyi Főiskola mb. főigazgatója

Design: *Dr. Boncz Imre*